ORAS
Debesuota, kiek šilčiau, temperatūra apie 50°. Saulė teka 6:48, leidžiasi 4:26,

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily In America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Midwest Inter. Gr. Library Center 5721 Cottage Grove Ave

VOL. XLI Kaina 5c o 8, Ill. Antradienis, Lapkričio - November 23 d., 1954 m. Price 5c 276

MENDES PAKVIETE 4 DIDŽIUOSIUS PARYZIUN

V. BERLYNAS RINKIMŲ KAITROJE

Rašo V. ŽARSTEKLIS, Naujienų korespondentas Berlyne

II.

Socialdemokratai kandidatais išstatė užsigrūdinusius partiečius ir profesinių sąjungų veikėjus. Pastarieji nėra griežti politinių doktrinų sekėjai, bet ateinančiame Berlyno parlamente politiniai frontai dar labiau sukietės.

Prieš kurį laiką vietos socialdemokratų partijoj pasireiškusios dviejų srovių kovos už vadovavimą visai dingo, ir partija į rinkimus išėjo vieninga. To negalima pasakyti apie kitas partijas išskyrus Kremliaus kampininkus.

Stipri socialdemokratų spauda

Socialdemokratai V. Berlyne turi stipriausią spaudą: dienraščius "Telegraf", "Depesche", tris kart į dieną išeinantį; savaitraščius "Berliner Stimme" ir "Telegraf-Wochenspiegel". Kitos partijos savo periodiką turi apvilkusios iš pirmo žvilgsnio sunkiai permatoma suknele. Tik rinkimų metu galima greičiau susivokti koks laikraštis kieno karvę melžia.

Atgaivino Ulsteino "geltonąją" spaudą

Ypač socialdemokratai pyktelėjo ant amerikiečių, kam jie leido atgaivinti "Morgenpost" ir "B. Z." bulvarinius laikraščius. Jie laiko tai nukreipimu prieš jų periodinę spaudą. Girdi, mes jiems nepatinkam, tai jie savo kapitalais pradėjo formuoti nepartinį berlynietį, kraudami kabakų paklodes, kišdami pakaruoklius, skenduolius, žmogžudžius, scenas iš miegamųjų kambarių į spaudos puslapius.

Būna ir muštynių

Susirinkimai savo vardu nepajėgia sušaukti. Pasinaudoja kitų partijų susirinkimais. Kelia triukšmą, tiesiog prašosi mušami. Jei niekas nenori teršti rankų, pasisamdo mušeikas, kurie juos už jų pinigus apkula. Svarbu, kad būtų kraujo, kad būtų kankinių. Tik po gruodžio penktos vėl visa nutilsta, komunistai rėks apie "rinkimų terorą".

Dr. Suhr — burmistras?

Gi trys partijos, jau be rinkėjų, atrodo, dar susikibs, kurios partijos žmogui atiteks vyr. burmistro vieta.

Socialdemokratai į burmistrus numatė ilgametį parlamento pirmininką prof. dr. Suhr, aukštosios politinių mokslų mokyklos direktorių. Kitos partijos — krikščionių ir liberalų — susilaiko nominuoti savo žmones burmistro pareigoms. Šiandieniniu, juodviejų rinktu Dr. Schreiberiu, esančios irgi nepatenkintos, nežiūrint, kad antrąjį burmistrą, liberalą Dr. Conradą, lygiai rinkimų įkarščio metu atšaukė iš pareigų, pareiškus parlamento daugumai nepasitikėjimą.

Prisiplakę naciai

Parlamente faktais socialdemokratai įrodė, kad Dr. Conrad prasilenkė su įstatymais nacių akių reikaluose. Nemaža šešėlių krenta abiem partijom ir už po jų sparnais susigūžusių gana aktyvių, buvusių nacių partijos narių. Šiuo atveju jas pralenkia rusų zonos SED partiją, kurios aktyvą vietomis sudaro apie 20% buv. rudmarškinių.

Agitacija be demagogijos

Bendrai, išorėj rinkimų kompanija vedama švariai. Nematyti demagogiškų plakatų karikatūrų; tik komunistai atsisakė pasirašyti gatvės grožinio teršimo sutartį. Iš jų pusės tenka laukti "papuošalų" paskutinėmis dienomis.

Bažnyčių ir jų organizacijų nieks nepuola, lygiai ir bažnytinės organizacijos palieka ramybėj partijas. Jokiam politiniam sambūriui nesvarbu, ar jo narys Dievą garbina šiokia ar tokia forma. Tai paliekama asmens sąžinei. (Pabaiga).

IŠ VISO PASAULIO

* * *

Tito: Vakarai tikrai draugai

BELGRADAS, Jugoslavija. — Maršalas Tito, Jugoslavijos prezidentas, užitkrino, kad jis ir toliau sieks išlaikyti draugiškus santykius su Vakarų valstybėmis, nežiūrint jo pastangų sudaryti normalius santykius ir su SSSR. Tito pabrėžė, kad Vakarai pačiu sunkiausiu momentu parodė, kad jie yra Jugoslavijos draugai.

Komunistai—grėsmė Prancūzijai

NEW YORKAS. — Premieras Mendes-France televizijos programoj pripažino, kad komunistai sudaro Prancūzijai rimtą vidaus problemą. Bet jei jis galėtų pravesti atitinkamas reformas, didžioji dalis balsuotojų atsimestų nuo komunistų partijos. Jis esąs pasiryžęs tą kryptim dirbti.

Nehru išgyrė Eisenhowerį

N. DELHI, Indija. — Ministeris pirmininkas Nehru pavadino prez. Eisenhowerį tikrai dideliu kovotoju už taiką. Jau dviem atvejais — kovo ir rugsėjo menėsiais karo pavojus buvo visiškai priartėjęs. Bet jei karas neįvyko, už tai tenka dėkoti prezidentui Eisenhoweriui, pasakė Nehru.

Nekels Naguibui bylos

KAIRAS, Egiptas. — Propagandos ministeris majoras Salem užtikrino iš Sudano atvykusiai delegacijai, kad revoliucinė karškių valdžia nekels pašalintajam prezidentui generolui Naguib priešvalstybės veiklos bylos. Iš tokios bylos tik pasinaudotų priešai, dar pridėjo Salem.

"Rinkimai" Ispanijoje

MADRIDAS. — Įvykusiuose savivaldybių rinkimuose diktatūrinėj Ispanijoj apie 80% balsų atiteko valdančiosios falangistų partijos kandidatams, tvirtina vyriausybės sluoksniai.

Nacionalistai nuskandino 2 laivus

TAIPEH, Formoza. — Tautinės Kinijos karo ministerija praneša, kad jos karo laivai nuskandino prie Tachen salų dvi komunistų ginkluotas džiunkas. Kiti 11 komunistų laivų spėjo pabėgti.

Užpuolė japonų žvejus

TOKIJAS. — Dar nežinia kurios valstybės sargyblaiviai užpuolė 3 japonų žvejų kuterius 20 jūrmylių nuo Tachen (nacionalistinės Kinijos) salų. Du japonų kuteriai buvo paskandinti. Žuvo 3 žvejai, kiti 3 sunkiai sužeisti. 18 žvejų išgelbėjo atbėgę kit japonų kuteriai.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Valstybės sekretorius John Foster Dulles (kairėje) palydėjo premjerą Mendes-France ir jo žmoną, kurie apleido Washingtoną ir išvyko į New Yorką, iš kur jie išvyks į Paryžių.

NATO ŠALIŲ KARO ŠTABŲ VADAI SVARSTO VOKIETIJOS VAIDMENĮ

Aptaria ateinančių metų apsigynimo planus

WASHINGTONAS, D. C. — Pirmadienį prasidėjo pasitarimai tarp karo štabų tų 14 valstybių, kurios sudaro Šiaurinio Atlanto Gynybos Organizaciją — NATO.

NATO militarinė komisija posėdžiauja du kartus į metus. Dabartinė konferencija yra dešimtoji nuo šio karinio bloko susiorganizavimo 1949 m. Į militarinę komisiją įeina kiekvieno nario-valstybės štabo viršininkas. JAV atstovauja admirolas Radford, vyr. štabo viršininkas.

Dėmesys 15-tam nariui

Ši konferencija yra tuo ypatinga, kad joje jau galima kalbėti apie Vakarų Vokietiją, kaip apie naują, 15-tą NATO narį. Beje, sutartis dėl Vokietijos priėmimo dar nėra visų parlamentų ratifikuota, bet neabejojama, kad iki ateinančių metų vasariokovo mėn. visos 15 NATO valstybės sutartį patvirtins.

Sutartį ratifikavus, prasidės Vakarų Vokietijos ginklavimas, kuriam jau ir dabar ruošiamasi. NATO vyr. armijos vado gen. Gruenther žinion bus priskirta 500,000 vokiečių, nors ir ne iš karto ir tik už 2-3 metų. Londono ir Paryžiaus konferencijose buvo pavesta NATO militarinei komisijai ir jos tarybai (užsienio reikalų ministeriams) smulkiai nustatyti tvarką, kaip bus apginkluojama, prižiūrima Vokietija ir kuo naudingiausia įjungta į Vakarų Europos Uniją—WEU.

Naudosia ir h. bombas

NATO šalių štabo viršininkai savo konferencijoj svarstys ir naujųjų atominių ginklų pritaikymą apsigynimui.

Remiantis maršalo Montgomery ankstyvesniais pareiškimais, arčiau konferencijos esą spaudos stebėtojai tvirtina, kad NATO užpuolimo atveju kovos, jei reikės Europoj, net vandenilio bombomis.

Militarinės komisijos planus turės patvirtinti NATO ministerių tarybą, kurį susirinks konfeerncijai kitą mėnesį Paryžiuj.

Herbert Hoover Vokietijoj

BONA. — Prezidento Eisenhowerio lėktuvu į Vokietiją atskrido buvęs prezidentas Herbert Hoover, pakviestas konclerio Adenauerio. Vokiečiai nori padėkoti Hooweriui už jo pastangas pokariniais metais padėti vokiečiams ne tik maistu, bet ir politiškai išlikti stipria pramonine valstybe.

Vėliausios Žinios

• • •

— Prez. Eisenhoweris susilaikė nuo bet kokio viešo pareiškimo Višinskio mirties proga. JAV delegacijos pirmininkas Lodge pasakė Jungtinėse Tautose, kad Višinskis, guvo ryški asmenybė Jungtinėse Tautose, energingai gynusi savo šalies reikalus.

— Steubenvillej, Ohio, civilinės apsaugos pratimuose Edwardo Davis, 51 metų, turėjo pavaizduoti sužeistą. Pratimų dalyviai, "sanitarai" jį nešė neštuvais. Kai neštuvus padėjo ant žemės, Davis ištiko širdies smūgis ir jis netrukus mirė.

— Šiaurinė Korėja pasiūlė per paliaubos priežiūros komisiją sudaryti sąlygas Pietinės Korėjos gyventojams be sunkumų persikelti į Šiaurinę Korėją, komunistų valdomą.

— Į Peipingą, komunistinę Kiniją, atvyko anglų pirklių delegacija iš 28 asmenų svarstyti prekybos ryšių išplėtimą.

— JAV aukščiausias teismas atidėjo segregacijos baigimą mokyklose svarstymą, kol Senatas patvirtins John Marshall Harlan į teismo narius.

— Prezidentas Eisenhoweris pasirašė įsakymą, kuriuo 450,000 civilių tarnautojų buvo įtraukti į pastovių federalinių valdininkų sąrašus.

— Atvykęs Austrijos kancleris Julius Raab tarėsi su prez. Eisenhoweriu, kaip paveikti Sovietų Sąjungą, kad ji nebesipriešintų Austrijos okupacijos baigimui.

— Brazilijos prezidentas Cafe kreipėsi Pan-Amerikos ekonominėj konferencijoj į JAV, kad jos suteiktų didesnės finansinės paramos Pietų Amerikos respublikoms.

— Respublikonų vadas Senate William Knowland esąs įsitikinęs, kad komunistinė Kinija vienų metų laikotarpy pradės naują "Korėjos" pobūdžio karą prieš savo kaimynus Azijoj.

— Elizabethtowne, N. Y., teisiamas aviacijos majoras James Call, kuris nušovė policininką, kai jis norėjo jį areštuoti kaip vagį. James Call pabėgo iš aviacijos prieš 10 metų ir gyveno slaptydamasis.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Austrijos kancleris Julius Raab (dešinėje) atvyko į New Yorką, kur jį pasitiko Austrijos ambasadorius Karl Gruber. Raab vyks į Washingtoną, kur jis turės kelis pasitarimus su JAV pareigūnais.

Mirė A. Višinskis

GAVO ŠIRDIES SMŪGĮ

NEW YORKAS. — Pirmadienio rytą mirė Sovietų Sąjungos delegacijos pirmininkas Jungtinėse Tautose, užsienio reikalų viceministeris Andrei Višinski, 71 metų amžiaus.

Jungtinės Tautos paskelbė gendulą ir nutraukė posėdžius, susirinkimo pirmininkui Dr. Van Kleffens pranešus šį faktą.

A. Višinskis yra vienas iš nedaugelio likusių senųjų bolševikų, kurie mirė savo mirtim. Jis pats už vis daugiausiai pagarsėjo kaip Stalino vyr. prokuroras nuteisiant mirties bausme tokius didelius bolševikus, kaip Zinovjevą, Rykovą, Radeką ir kitus buvusius Lenino ir Trockio bendradarbius.

Višinskis mirė SSSR atstovybės (JT delegacijos) namuose, puošniojoj Park Ave.

Pan-Amerikos konferencija Brazilijoje

Pietų respublikos laukia Jungt. Valstybių paramos

RIO DE JANEIRO, Brazilija. — Pereitą sekmadienį čia prasidėjo Pan-Amerikos ekonominė konferencija.

Į konferenciją suvažiavo 21-nos respublikos finansų ir ūkio ministeriai svarstyti glaudesnį savitarpinį ekonominį bendradarbiavimą.

Šioji konferencija buvo numatyta paskutinėj Pan-Amerikos respublikų politinėj konferencijoj Caracas mieste Venezueloj kovo mėn.

JAV įveža trečdalį užsienio prekybos prekių iš Pietų Amerikos respublikų (už $3.4 bil.) ir ten išveža savo penktadalį eksporto (už $2.9 bil.). JAV kompanijos yra ten investavusios $6 bil. kapitalo, daugiau negu kurioj kitoj pasaulio daly.

Vadinamos lotynų respublikos pageidauja dar didesnės prekybos, o taip pat didesnės technikinės paramos. JAV, turėdamos galvoj ne tik prekyba, bet ir kovą su komunistine propaganda, turėtų skirti Pietų Amerikos respublikoms daugiau lėšų, ragina Kongreso nariai, priklausą Kersteno komitetui, tyrinėjančiam komunistų agresijos metodus.

PRANCŪZIJA IMSIS INICIATYVOS SUSITARTI SU SOVIETŲ SĄJUNGA

Premieras numatęs konferenciją gegužės mėnesį

NEW YORKAS. — Prancūzijos minisetris pirmininkas Pierre Mendes-France pakvietė Jungtines Amerikos Valstybes, Angliją ir Sovietų Sąjungą į konferenciją, kurią jis yra numatęs ateinančių metų gegužės mėnesį Paryžiuj.

Mendes-France šį savo kvietimą paskelbė Jungtinių Tautų susirinkime, kur jis pasakė politinę kalbą prieš gaunant žinią apie Višinskio mirtį. JT susirinkimas po to buvo nutrauktas ir vakare sušauktas specialus posėdis mirusiam SSSR delegacijos pirmininkui pagerbti.

Pirmą sutarčių ratifikavimas

Savo kalboj premieras Mendes-France įrodinėjo Molotovo siūlymų nereališkumą, jei jis, kviesdamas Europos valstybes į konferenciją, nori tuo sutrukdyti Vokietijos apginklavimo ir Vakarų Europos Unijos sutarčių ratifikavimą.

Iš principo jis pritariąs Vakarų vadų taikos deryboms su Sovietų Sąjunga. Ir kai tik bus ratifikuotos Paryžiaus sutartys, Prancūzijos vyriausybė imsis iniciatyvos suvesti JAV, Anglijos, SSSR ir Prancūzijos vyriausybių vadus prie bendro stalo. Premieras davė suprasti, kad jis turi galvoj pačius didžiuosius šių 4 didžiųjų valstybių vadus: Eisenhowerį, Churchillį, Malenkovą ir save patį.

Mendes-France nuomonė skiriasi nuo Molotovo ne tik dėl laiko konferencijai, bet ir dėl konferencijos dalyvių. Kremliaus ministeris pasiūlė sušaukti taikos konferenciją iš 25 Europos valstybių, o Mendes-France mano, kad reikia konferenciją šaukti tik 4 didžiųjų valstybių, nuo kurių nusistatymo pareis karas ar taika pasauly.

"Pravda" dergia Mendes-France

Į Mendes-France pareiškimus spėjo atsiliepti SSSR komunistų partijos organas "Pravda". Kremliaus laikraštis vadina jį Europos saugumo priešu. Iš paskutinių prancūzų premiero kalbų ir darbų "Pravda" įsitikinusi, kad jis pasidaręs paklusnus Amerikos politikos įrankis.

Katastrofoj žuvo Iowa valstybės gub. Beardsley

ŽMONA SUNKIAI SUŽEISTA

DES MOINES. — Sekmadienio vakarą automobilio nelaimėj žuvo Iowa valstybės gubernatorius William S. Beardsley, 53 metų.

Gubernatorius ir jo žmona grįžo iš Ames, aplankę savo sūnų, studijuojantį Iowa valstybės koledže. Važiuojant Nr. 60 plentu, 2 mylias į šiaurę nuo Des Moines, gubernatoriaus automobilis staiga trenkė į sustojusį sunkvežimį, kurio priešaky taip pat sustojo važiavęs automobilis.

Gub. Beardsley mirė nuo žaizdų, nuvežtas į Luteronų ligoninę Des Moines mieste. Ten pagulddyta ir jo sunkiai susižeidusi žmona. Sunkvežimio šoferis, jo duktė ir viena moteris, važiavusios kartu, taipgi sužeisti, bet nesunkiai.

William Beardsley, respublikonas, buvo 3 kartus išrinktas į Iowa gubernatorius. Šiais metais baigėsi jo trečias terminas, bet jis nebekandidatavo.

Iki termino pabaigos gubernatoriaus pareigas eis vicegubernatorius Leo Elthon. Nuo ateinančių metų gubernatoriaus vietą užims generolas Leo A. Haegh, taipgi respublikonas, išrinktas į šią vietą lapkričio 2 d.

Rytinė Vokietija mobilizuos 400,000

Jau dabar turi 100,000 "policijos"

BERLYNAS. — SSR užsienio reikalų ministeris Molotovas priminė, kad komunistai taip pat ką nors darys, jei Vakarai ratifikuos Vokietijos apginklavimo sutartis.

Rytinės Vokietijos, sovietų valdomos zonos vadai neslepia savo planų, jog jie tokių atveju mobilizuos armiją iš 400,000 vyrų.

Sovietai nesnaudė ir ligi šiol. Jie jau padarė vokiečių raudonajai armijai pagrindus, suorganizuodami ir apmokydami daugiau kaip 100,000 "liaudies policijos". Į tas "policijos" pajėgas įeina ir tankų daliniai, aviacija ir karo laivynas.

Sovietų Sąjunga neseniai perleidusi Rytinei Vokietijai 11 povandeninių laivų, gautų po karo iš Vokietijos.

NUKRITO BOMBONEŠIS

BALTIMORE, Md. — Dviejų motorų sprausminis bombonešis, B-57 tipo, atsitrenkė į namą netoli Essex ir sudužo. Žuvo ir abu lėktuvo lakūnai.

—LEBANON, Mo. — 48 metų knygvedys Thurman Priest prisipažino policijai, kad jis yra dingusios jo 11 metų dukterėčios žudikas. Jis tai padaręs, kai tėvai panoro atsiimti mergaitę.

— 9 žmonės žuvo, sekmadienį susikovus prancūzų kareiviams su Alžerijos partizanais prie Konstatino miesto.

P. Korėja įsakė išvykti lenkų ir čekų atstovams

JT armija užtikrino globą šiem taikos prižiūrėtojam

SEOUL. Pietų Korėjos vyriausybė davė Lenkijos ir Čekoslovakijos atstovams paliaubų priežiūros komisijoje ultimatumą apleisti šalį per savaitę laiko.

P. Korėja juos vadiną komunistų šnipais. Lenkija ir Čekoslovakija yra dvi iš penkių valstybių (be Indijos, Šveicarijos ir Švedijos), kurios buvo pakviestso prižiūrėti Korėjos paliaubų priežiūrą.

JT vyr. armijos vadas gen. Hull įspėjo P. Korėją nesikarščiuoti ir nekelti naujų nesusipratimų. JT armija pažadėjusi šiai tarptautinei komisijai savo globą ir šį pasižadėjimą ištesėsianti.

Tunisijos riaušėse žuvo 21

TUNISAS. — Naujuose susirėmimuose tarp prancūzų kareivių ir vietinių riaušininkų žuvo 21 žmogus. Susišaudymas įvyko netoli Gafsos kalnų.

MAYO KLINIKĄ APLANKIUS

Rašo DR. A. MONTVIDAS

Kadangi ir gydytojai ir publika dažnai kalba apie Mayo kliniką, ir iš visos Amerikos ir kitų kraštų žmonės ten vyksta savo sveikatos patikrinti arba gydytis, man įdomu buvo, kaip ji yra operuojama, kaip ji išrodo ir kokie medicinos ir chirurgijos darbai yra ten daromi. Nors kiekvienas atsilankęs gydytojos gauna progos kliniką apžiūrėti, aš buvau priimtas ir kaip svečias ir žurnalistas, todėl man buvo neribotai leista viską apžiūrėti, apie viską pasiteirauti, lankyti konferencijas, paskaitas, ligonines, kada darbas ten ėjo. Nuo 8 val. ryto iki 5 val. po pietų, o dažnai ir vakaro valandomis buvo proga ko nors pasimokyti. Po savaitės laiko grįžau į Chicago ir gailėjaus Rochesterį apleisti. Gydytojas ten gali mokytis ir mokytis.

Klinikoj dirba 300 specialistų ir kokie 600 pagelbininkų, kurie ruošiasi į specialybes. Vieni jų turi išbūti 3 kiti 4 metus. Gauna po $2,000 metinio atlyginimo. Prisieina ekonomiškai gyventi. Vienų žmonos dirba slaugėmis ar kitur ir vyrams padeda, kiti yra užėmę praktiką kur kitur ir atsiveža santaupų. Gi specialistai gauna aukštokas, o kai kurie ir aukštas algas — po kelias dešimtis tūkstančių dolerių kas metai. Visi dirba už algą ir niekas privaitne praktika neužsiima. Visame mieste neteko matyti nė vieno daktaro kabineto. Visus gyventojus aptarnauja klinika. Nakties metu ir į namus pas ligonius yra siunčiami gydytojai iš klinikos, nors nuo 5 val. po pietų ji užsidaro.

Daugelis mano, kad Mayo klinika yra ligoninė. Ten nė vienas ligonis nėra laikomas. Kuriems ligoninė yra reikalinga, tie ten siunčiami į šv. Marijos arba Metodistų ligoninę. Šv. Marijos ligoninė turi 854 lovas, Metodistų ligoninė 366 lovas. Kurie maistu yra gydomi, tie siunčiami į Samarital Hospital and Hotel.

Skersai nuo klinikos yra labai didelis viešbutis — Kohler Hotel. Ten apsigyvena tie, kurie iš ligos taisosi ir šiaip svečiai ir ligonių giminės ir draugai. Čia slaugės aptarnauja ligonius dieną ir naktį.

Akių, ausų, nosies, gerklės ir odos ligų gydymui yra atskiras namas — Methodist Hospital Worrall Building, kuris požeminiu keliu susisiekia su klinika.

Atskiras pastatas vadinamas Currie Hospital yra skirtas radiumo ir X spindulių terapijai.

Klinika dar turi ir medicinos mokslui skirtą įstaigą, kur vyksta paskaitos, yra įvairios laboratorijos ir kur yra daromi bandymai ir tyrinėjimai.

Visose ligoninėse gydymą tvarko ir operacijas daro tik klinikos gydytojai. Ligonis užsimoka tik už ligoninę, o už gydytojų patarnavimus klinikai. Norite žinoti kiek? Pagal ligonio išgalę. Už ką vienas moka $1,000, tą vargšas gauna už kelias dešimtis dolerių. Tokia pat sistema yra praktikuojama ir klinikoj.

Mayo klinika yra 20 aukštų pastatas ir yra pačiame vidurmiesty. Be sekmadienių ir šventadienių paprastomis dienomis į ją atvyksta tarp 550 ir 600 pacientų. Išrodo daug. Bet pagalvokite, kad čia dirba apie 900 daktarų, todėl skubos nėra. Kiekvienas pacientas yra detaliai apklausinėjamas, išegzaminuojamas ir reikale pas tinkamą specialistą ir laboratorijas pasiunčiamas. Nekeblu čia ir gydytojui dirbti: suradai, kad pacientas ne tavo specialybei priklauso, siunti jį pas kitą. Ir kada gauni pilną raportą nuo kitų gydytojų ir iš laboratorijų, yra lengviau nustatyti diagnozę. Žinoma, ir medžiagos apstumas klinikoj teikia progos išsilavinti.

Skersai nuo dabartinės klinikos buvo pastatytas milžiniškas pastatas vien iš metalo. Jis yra 10 aukštų, užima ketvirtainį bloką, kainojo 12 milijonų dolerių ir vidaus įrengimas kainos 5 milijonus. Tai bus vadinamasis Diagnostic Building.

Rochester, Minnesota, kuris turi tik 35 tūkstančius gyventojų, susilaukia 200,000 svečių kas metai; didžiuma jų atvyksta kaipo pacientai. Čia yra 38 viešbučiai. Kambarys vienai dienai $5, $6 ir aukščiau. Valgis ir viešbučiuose ir valgyklose geras ir nebrangus, pigesnis ir geresnis negu Chicagoj arba New Yorke. Beveik visi bizniai tarpsta klinikos dėka. Daugelis namų savininkų nuomoja kambarius pacientams ir svečiams.

Klinikos biblioteka turi 90,000 medikalių knygų. Mačiau porą jų, kurios yra rašytos ant papyro, kada dar spaudos nebuvo. Ateina 19,000 žurnalų įvairiomis kalbomis iš visų pasaulio kraštų. Nestebėtina, kad ir klinikoj, jeigu pacientas nemoka anglų kalbos, tuoj yra pristatomas vertėjas.

Kiekvieną rytą visi klinikos ir iš kitur atvykę ir leidimą gavę gydytojai gauna dienos spausdintą programą, kurioj yra sužymėtos visos operacijos, konferencijos, paskaitos ir t. t. Eini ten, ką nori matyti ir girdėti.

Ypač esu dėkingas Dr. James Eckman ir p. Williams už man duotą progą susipažinti su klinikos įrengimu ir jos darbais.

Gal ne pro šalį bus pažymėti, kad Mayo klinika nėra jokios religinės sektos įtakoj. Ji yra gydytojų bendrovė ir likęs nuo išlaidų pelnas eina jos patobulinimui.

Merriam kandidatuoja į burmistrus

5 apylinkės miesto tarybos narys (aldermanas) Merriam kandidatuoja į Chicagos merus. Įkurta ir organizacija jo kandidatūrai remti per vasario 22 d. pirminius balsavimus.

Merriam sakosi, jog būsiąs ne grynai respublikonų kandidatas, bet save laikąs tam tikru bendru kandidatu, nes, esą, jis jaučiąs, kad "nėra respublikinio ar demokratinio būdo rinkti sąšlavoms iš gatvių ar policijai gatves patruliuoti".

Kai buvo renkamas į miesto tarybos narius, Merriam buvo renkamas demokratų, bet paskui jis išėjo iš partijos organizacijos savo apylinkėje.

Skaitykite "N-nas"

Rockford, Ill.

Vėl du nauji kapai

Po trumpos ligos mirė Edvardas Merkelevičius, sulaukęs 80 metų amžiaus. Nors jis prisigyveno vėlyvo amžiaus, bet ne visada turėjo malonų gyvenimą. Ypač tada, kai jo sveikata pašlijo.

Edvardas Merkelevičius gimė Lygumų kaime, Smilgių parapijoje. Užaugo keturių brolių ir vienos sesers tarpe. Atitarnavęs caro kariuomenėje, nutarė paklajoti po pasaulį ir jame laimės paieškoti. Iš Lietuvos atvažiavo į Rockfordą 1907 m. Po poros metų vedė panelę J. Misiūnaitę.

Lietuvių Rockforde tada buvo nedaug. Vos kelios šeimos. Vėliau jis įsigijo nuosavus namus. Nemaža lietuvių, kurie taip pat laimės ieškojo, rado pirmą prieglaudą pas jį—jo pastogėje.

E. Merkelevičius išaugino tris dukreles ir suteikė joms sąlygas mokytis. Jis buvo tylaus būdo ir su visais gerai sugyvendavo. Visi jį gerbė. Buvo Balfo narys ir savo aukomis daug prisidėjo prie lietuvių šalpos. Giliai atjautė Lietuvos tragediją. Jo broliai bei sesuo yra likę Lietuvoje. Aukų Lietuvos laisvinimui negailėjo. Buvo gražiai palaidotas Greenwood kapuose. Į amžino poilsio vietą, kurioje guli nemaža lietuvių, velionį palydėjo daug automobilių. Tegul būna Tau, Tėvynaini, lengva šios šalies žemelė, o likusiems velionio giminaičiams, poniai Merkelevičienei ir dukrelėms, reiškiu užuojautą.

—o—

Senatvės sulaukęs mirė p-as Kuzmickas. Jo amžius taip pat jau siekė 80 metų. Prieš keletą metų jis atvažiavo iš anglių kasyklų rajono ir apsigyveno Rockforde. Kadangi lietuvių tarpe mažai tesirodydavo, tai nedaug apie jį ir žinome.

Bet velionis savo pavardės nebuvo pakeitęs. Iš angliškos spaudos sužinojome, kad jis gimė Lietuvoje ir buvo lietuvis. Jo viena sesuo Frances gyvena Chicagoje, o kita I. Bacevičienė — Rockforde. Nemanau, kad tiek metų išgyvenęs velionis Kuzmickas būtų lietuvių vardu nepalikęs šiokių tokių lobių.

Ilsėkis ramiai, Lietuvi, pasirinktoje Rockfordo žemelėje. Likusioms seserims reiškiu užuojautą. —Žvalgas.

"Naujienose" pasiskelbęs -- visus biznyje rastelbia

OUR EXTRA SPECIAL

BUY!

New 1955 G-E 21 INCH CONSOLETTE

FOR THE PRICE OF A 17" SET

252 Square Inches of Picture...Larger Than Many Other 21-Inch Screens

EXCLUSIVE G-E FEATURES

- G. E. Black Face Tube for true lifetime pictures
- Rich, cordovan brown cabinet with swivel casters
- G. E. Dynapower Speaker for lasting tonal quality
- Area Switch for best pictures from both near and far
- New Cascode Tuner for superb picture quality
- Removable safety glass for easier cleaning
- Power Transformer for faster warmup and long tube life
- Price includes taxes and full year picture tube warranty and 90 days on parts

$189.95

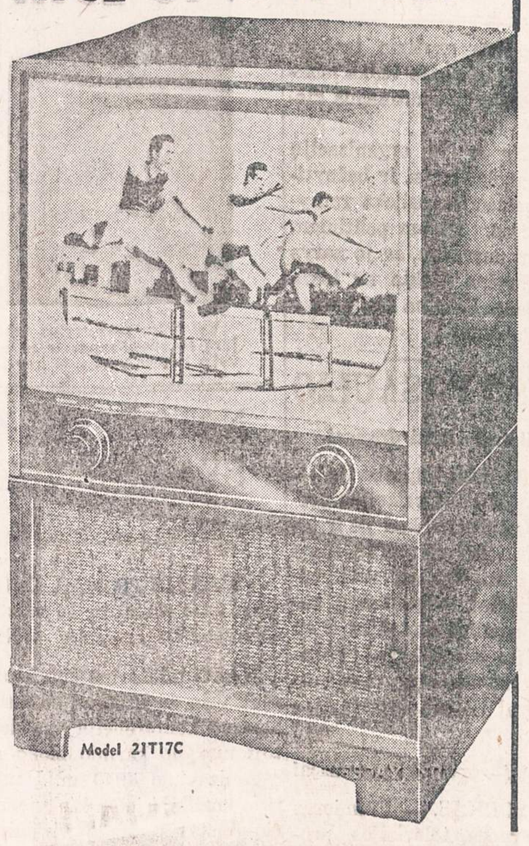

UNION APPLIANCES

40 So. Clinton Street DEarborn 2-4838

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

"NAUJIENOSE" GARSINTIS VISUOMET APSIMOKA

1955 metų TELEVIZIJOS

RADIJO APARATAI SU FM — FONOGRAFAI — TV IR RADIJO LEMPOS

APARATŲ SUTAISYMAS

dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.

DAINA TELEVISION sales-service

3130 So. Halsted St. DAnube 6-6887

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI PERKRAUSTAU (MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS.

Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituanica Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

Marge's Beauty Salon

(NAUJA VADOVYBĖ)

MARGE PARMENTIER, savininkė

Nuolat dirba: NELLIE, MARIE, BETTY

Kerpame plaukus, juos šukuojame ir padarome pusmetinę. Dažome.

Atdara pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir šeštad. nuo 9 iki 6, ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 9.

3312 W. MADISON STREET

NEvada 8-2213 — 2214

REUMATIZMAS

Gydytojų ir ligoninių ilgus metus tyrinėta ir dabar rekomenduojama naujoji žalia AMERPOL tablėtė skubiai Jums sumažins skausmus. Artritį ir reumatizmą turintieji pajus lengvatą sutinusiuose ir paraudusiuose kojų, kelių, pirštų bei nugaros sąnariuose bei raumenyse. Nors Jus skausmai ir ilgai kankino, ši naujai pagamintoji AMERPOL sumažins Jums skausmus. Tik $3.50 už 100 tablečių. Jas galit gauti savo vaistinėj arba besikreipiant į AMERPOL, 957 No. Ashland, Chicago 22, Ill.

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IŠ TOLIAU

K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas

6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.

Tel. GRovehill 6-7096

NERVINĖ

Alexander's Nervinė, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų suirimų, galvos skaudėjimų, kvaišimų. isterijos, rūpesčio, susikrimtimo, nemigos, karščiavimų, išgasčio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį, gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja $5.00 svaras. Už $2.00 prisiunčiame 5 uncijas. Į Kanadą $2.25.

ALEXANDER'S CO.

414 Broadway

South Boston 27, Mass.

Gaso Leidimus Turintiesiems

patariama pasinaudoti Siegler pečiais

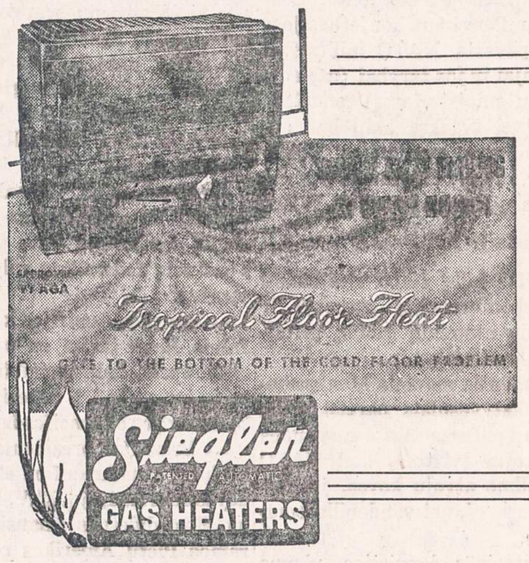

VISI SIEGLER PEČIAI GAZO CO. INSPEKCIJOS BUS UŽTIKRINTAI PRIPAŽINTI

SIEGLER pečiai yra pilnai automatiški. Porcelano emalius visam gyvenimui. Padaryti iš stipraus špižiaus. Viskas pilnai įrengta. Nereikia jokių priedų. Turi Honeywell kontrolę. Įrengtos dumplės. Šeši modeliai, kurie apšildo nuo vieno iki šešių kambarių.

TURIME BALTĄ VIRTUVINĮ STILIŲ.

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st Street OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS Tel. HEmlock 4-7095

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Narys

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.

Sekmadienį 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.

Tel.: HEmlock 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST.

Chicago 29, Illinois

— Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent vieną kartą metuose aukokite jiems vienos dienos uždarbį!

Skaitykite "N-nas"

Detroit, Mich.

Mortą Strazdienę palaidojus

Ji mirė š. m. lapkričio mėn. 6 dieną. Nesirgus, netikėtai, širdžiai staiga sustojus. Buvo pašarvota Brazio koplyčioje. Keliasdešimt vainikų apsupo karstą: iš giminių, draugų ir visų organizacijų, kurioms priklausė. Daugybė žmonių ėjo atsisveikinti, o į kapines palydėjo keliasdešimt mašinų. Du kalbėtojai koplyčioje ir vienas kapinėse jautriais žodžiais tarė Mortai sudie. Palaidota lapkričio 10 d., Woodmere kapinėse.

Kas buvo Morta Strazdienė Detroito lietuviuose? Iš kur tos minios žmonių kelias dienas ėjusių atsisveikinti su velionės palaikais? Kaip ji užsipelnė tiek pagarbos, kad vidury savaitės metę šiuo metu tokius brangius darbus, būrys detroitiškių lydėjo ją į amžiną poilsį? Štai kodėl:

Morta Strazdienė buvo viena seniausių Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos 116 kuopos narių. Ir ne iš tokių narių, kurių tik pavardė randasi kuopos knygose. Morta dalyvaudavo visuose kuopos susirinkimuose bei rengiamuose pobūviuose. Parengimų metu visuomet prisiimdavo pareigas, kokias tik jai siūlydavo. Be to, nuolat per eilę metų buvo LSS 116 kuopos atstovė BALFe. Tai buvo kukli, maloni narė, kuri niekad nesisiūlė, bet paprašyta niekada nesakė "ne". Nežiūrint senyvo (virš 70 metų) amžiaus, ir pereitų metų kuopos išvažiavime buvo viena iš svarbiųjų šeimininkių. Gi paskutiniame kuopos susirinkime, šešios dienos prieš mirtį, sveika ir žvali sėdėjo įprastoje vietoje ir domėjosi visais kuopos reikalais. Nenuostabu tad, kad LSS 116 kuopos valdyba buvo laidotuvių šeimininkai, kuopos vardu koplyčioje ir kapinėse kalbėjo M. Balchunas.

Susivienijimui Lietuvių Amerikoje velionė priklausė nuo 1914 metų.

BALFo narė Morta buvo nuo pat 76 skyriaus Detroite įsteigimo. Prieš keletą metų, kai dar tremtiniai visi tebebuvo Europoje, o Morta buvo pajėgesnė fiziškai, daugelį ilgų vakarų praleido siūdama benamiams kūdikiams drabužėlius. Sako, kad ji ne tik pasiūdavo, bet ir apmegzdavo, išgražindavo, su didžiausia meile, it savo kūdikiui (deja, savo vaikų neturėjo).

Priklausė Moterų Draugiškam Klubui.

Nuo pat Žiburėlio Draugijos skyriaus įsteigimo Detroite, Morta priklausė Žiburėliui.

Tai štai organizacijos, kuriose velionė dalyvavo. Čia rašančiam su velione tekdavo susitikti socialdemokratų susirinkimuose. Jeigu Morta ir kitų organizacijų susirinkimus taip lankydavo, tai dabar jau aišku, kodėl tiek daug žmonių ėjo jos atsisveikinti. Bet dar ne viskas. Pridėkime Mortos kuklumą, malonumą su visais, draugiškumą kad ir su priešingų įsitikinimų žmonėmis, ir žinosime, kad visi, kas ją pažino, mėgo ir mylėjo.

Buvo gimusi Lietuvoj, Kupiškio parapijoj, Kalnočių kaime. Mergautinė pavardė — Kalainaitė. Amerikon atvyko 1905 metais. Gyveno Chicagoj iki 1919 metų. Minimais metais ištekėjo už Antano Strazdo ir apsigyveno Detroite, kur įsijungė į organizacinį veikimą.

Ruduo atėjo, Morta! Šaltas vėjas skainioja lapus. Ir Tave, kaip lapelį, išplėšė iš mūsų tarpo ir nusinešė... Už kelių savaičių bus socialdemokratų susirinkimas. Žinau, kad visų akys kryps į vietą, kur sėdėdavai. Žilaplaukė, mažytė, raukšlėtu veidu... tačiau gyva ir ryžitnga. Bus sprendžiami visoki klausimai, bus visokių nuomonių. Lauksime Tavo balso "... duodu įnešimą priimti..." Deja... Įnešimas priimtas... Tavęs nebėra, Morta. Mums bus baisiai liūdna. Tik Tavo darbai mums primins, kad gyviesiems reikia gyventi, reikia nuoširdžiai dirbti už savo idėjas, kaip Tu dirbai...

Miegok rami laisvoje Amerikos žemėje! —A. N-as

BALFO DEŠIMTMEČIO MINĖJIMO KONCERTAS

PROF. JUOZAS ŽILEVIČIUS

Š. m. spalio 17 d. Webster Hall salėje New Yorke įvyko nepaprastas koncertas: turėjome progos pirmą kartą mūsų padangėje girdėti žymius menininkus: Prudenciją Bičkienę — lyrinį sopraną, Stasę Daugėlienę — mezzo sopraną, ir Izidorių Vasyliūną — smuikininką. Jiems asistavo Aleksas Mrozinskas — pianistas. Programą pravedė Vitalis Žukauskas, įterpdamas sąmojingų pasakojimų apie DP ir BALF, kas buvo gal kiek neįprasta koncertui, bet vistik vykusiai paįvairino ilgoką programą.

Tikrumoje koncertų buvo du — vokalinis ir instrumentalinis, kurių vieno būtų pakakę publikai, daugumoje nepasiryžusiai 3 val. klausytis rimtos muzikos. Tačiau programos įvairumas leido klausytojams įdėmiai susikaupti.

Abi dainininkės savo meniškus sugebėjimus vykusiai parodė. Jų balsai puikiai apipavidalino kompozitorių mintis. Skirtingų būdų dainininkės — viena temperamentingesnė, kita ramesnė — pasirinko sau atitinkamus kūrinius. Girdėjome savo kompozitorių — J. Tallat-Kelpša, J. Gruodis, K. Kaveckas, V. Jakubėnas, A. Vanagaitis — ir tarptautinių — P. Mascagni, F. Mendelssohn, P. Čaikovskij, N. Rimskij-Korsakov, Ch. Gounod, J. Massenet, J. Offenbach. Kūriniai buvo įvairūs, skirtingų nuotaikų, ir dainininkės visus juos savitai atliko, įrodydamos savo meninį subrendimą ir rimtą požiūrį į vykdomąjį dalyką. Sunku būtų pasakyti, kas geriau pasisekė, ir norint atliktuosius dalykus surūšiuoti į pirmuosius ir antruosius, tektų pripažinti, kad visi buvo "pirmieji". Ypač duetuose, kurių buvo keturi, dainininkės parodė puikų susidainavimą ir turėjo daug pasisekimo. Jų balsai netik nestelbė vienas kito, bet net į vienodą tembrą susiliedavo.

Svetimų kūrinių atlikimas lietuvių kalba taip pat sveikintinas, nes priartino dalykus klausytojams ir nuteikė juos jaukiai, lyg koncertas būtų klausomas Kaune. Apskritai, šių dviejų mielų viešnių pasirodymas paliko malonų ir gilų įspūdį ir ilgai išliks neužmirštas.

Antrojoj koncerto daly girdėjome smuikininką Izidorių Vasyliūną. Apie jį seniai teko skaityti spaudoje, kai jis tremtyje, vėliau Pietų Amerikoje ir, pagaliau, JAV pasirodydavo. Izidorius Vasyliūnas atliko T. Vitali-Ciaconna, F. Mendelssohno Koncertą e moll ir lietuvių — A. Račiūno, K. V. Banaičio, J. Gaidelio ir Br. Budriūno kūrinių. Pirmuoju veikalu lyg padaręs įžangą, smuikininkas visa siela įsijungė į Mendelssohno koncertą, atkurdamas gilias autoriaus mintis. Jo tonas puikus, technika laisva, kūrinio frazės skriejo plačiai ir lengvai, ir net techniškai komplikuota paskutinioji koncerto dalis solistui neteikė jokių sunkumų. Jam netrūko preciziškumo, kurio šis kūrinys reikalauja.

Jau kita dvasia vyravo lietuvių kūrybos atlikime. Čia smuikui teko rungtis dissonansinėse harmonijose. Solistas parodė, kad jis lygiai laisvai, kaip klasikinę, valdo ir jo mėgiamą moderniąją formą. Mūsų kompozitorių kūriniai sudarė įdomią ir gražią skirtingų nuotaikų pynę. Atrodė, lyg tai būtų vientisinė siuita. Pirmą kartą išgirsti mūsų kompozitorių kūriniai pagavo klausytojus savo grožiu, harmonijų turtingumu ir minčių artimumu. Ilgai liks nepamiršti solisto atlikti dalykai: prof. V. K. Banaičio nepaprastai subtili "Vandens lelija", visiškai skirtingos nuotaikos J. Gaidelio "Lietuviškas šokis Nr. 1", liaudiška A. Račiūno "Rymojo mergelė" melodija, Br. Budriūno skausminga "Rauda". Pastarajam kūriny, nors autorius puikiai sugebėjo išnaudoti smuiko ypatybes mažos apimties veikale, švelnūs flažoleto nesuskambėjo pakankamai pilnai dėl blogos akustikos didžiulėje salėje. Tačiau vis dėlto, atrodo, smuikininkas privertė įdėmiai klausytis ir tuos, kurie atėjo smuikui nenusiteikę, bet labiau linkę grojimo metu pasikalbėti. Mažas instrumentas didelio smuikininko rankose bus paruošęs ateičiai daug naujų klausytojų.

Baigiant reikia prisiminti ir Aleksą Mrozinską, visų solistų akompaniatorių, o Mendelssohno koncerte pavadavusį simfoninį orkestrą ir atsistojusį lygiagrečiai solistui. Mrozinskas atliko sunkią piano partiją su dideliu susikaupimu. Tiesą sakant, sunkumų buvo ir palydimoje dalyje, ypač lietuvių kūryboje, bet uždavinys visada buvo puikiai atliktas. Neišsišokdamas, sutapdamas su solistais ir įsijungdamas į jų idėjas, Mrozinskas leido pilnai iškilti dainininkių balsų savybėms ir pasirodė akompanimento meisteris.

Koncertas buvo rengėjų pateiktas be priekaištų. Tūkstantinė klausytojų masė, kurioje buvo nemaža ir mūsų žinomųjų muzikų, savo pritarimu išreiškė didelį pasitenkinimą tokiu retai girdimu, rimtu koncertu. Už tai garbė BALFui.

LIETUVIŠKU BŪDU RUKYTAS KALAKUTAS

Vaišinkite savo draugus Kalėdų ir Naujų Metų proga nuostabiai skania galima-tuojau-valgyti kalakutiena, paruošta pagal seną lietuvių receptą. Pasiųskite kalakutą dovanų vertingiems biznio bendrams arba brangiems draugams ir giminėms. Mes siunčiame užmokėtu paštu, idėję kartu dovanų kortelę. 8 sv. $14.00; 10 sv. $17.50; 12 sv. $21.00. Dovana suvyniota.

Siųskite čekį arba Money Order adresu:
BANELLIS OF UTAH,
LOGAN, UTAH

DR. CHARLES M.
LIESTENFELTZ
Chiropractic Physician

Hours: 9 till 6 daily.
515 BROADWAY
Room 230 GARY 3-0717

LEN and JOE'S
SHELL SERVICE STATION
Complete Line of
Firestone Tires and Accessories
Washing—Greasing—Battery Service
Brakes — Ignition — Winterizing
Greasing $1.25 with this ad
2401 S. WESTERN AVE.
PHONE VI 7-8448
Hours: 6:30 A.M. to 11:00 P.M.

Dainty, delightful, different
DOLL COSTUMES
"We Dress Any Doll"
Dolls and Formal Ensembles.
18" Walking Dolls dressed in an R-Lynn Original Formal Ensemble — $10.00
Money Orders Accepted.
R-LYNN ORIGINALS
ROdney 3-8998

Order Your Holiday Poultry now at
JOHN'S POULTRY and EGG MARKET
5955 W. FULLERTON AVE.
Turkeys, Capons, Ducks, Geese
Fresh killed Turkeys sold by halves or quarters.
All Poultry dressed free — also cut up chickens killed daily.
Strictly fresh Eggs from Farm
NAtional 2-2813
Store hours: Thurs., Fri., Sat. 8:30 a. m. to 6 p. m.

POPIEŽIAI IR LIETUVA
KUN. M. VALADKOS
Pati naujausioji lietuviška knyga
246 puslapiai—Kaina $2.50
Autorius kalba apie tragišką lietuvių tautos likimą, nagrinėja svarbesnius paskutinių šimtmečių įvykius, dokumentuotai nušviečia lietuviams primestą Viduramžių dvasią, lenkų apaštalavimą mūsų gimtinėje, reformaciją, jezuitus ir kitus reikalus. Ypatingai plačiai paliečia Amerikos lietuvių gyvenimą. Knyga sukrauta pas autorių (1743 No. Sumner Ave., Scranton, Pa.) ir NAUJIENOSE. Knygų platintojai gauna nuolaidą. Knygą galima įsigyti arba užsisakyti NAUJIENOSE, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

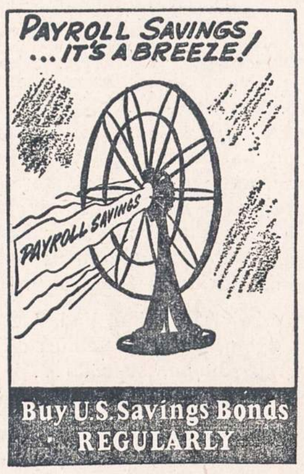

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Ill.

Now at
AMERICAN

TWIN-SYSTEM
REFRIGERATOR-FOOD FREEZER
TWO GREAT APPLIANCES IN ONE
Think of it! A real food freezer and a spacious refrigerator... with completely automatic defrosting. G-E Twin System provides separate refrigeration in the freezer and in the refrigerator. Each compartment is separately insulated. Over 9½ cu. ft. capacity.
MODEL LM-95K FORMERLY PRICED $449.95
SPECIAL SALE PRICE 319.95
YOU SAVE $130.00

NEW G-E REFRIGERATOR
WITH
REVOLVING SHELVES
PUTS ALL FOOD AT YOUR FINGERTIPS!

PLUS
ALL THESE NEW FEATURES!
★ fold away bottle racks
★ ice cream rack—juice can dispenser
★ adjustable door shelves
★ mini-cube ice trays

EASY TERMS
After Small Down Payment
Two separate appliances in One cabinet!

A big automatic defrosting refrigerator . . . and a true zero-degree freezer that holds up to 89 packages of frozen foods!

MODEL LH-121L 12.1 CUBIC FEET
REFRIGERATOR-FREEZER COMBINATION

AMERICAN FURNITURE & RADIO STORES
1523 N. Milwaukee Ave. HUmboldt 6-5000
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	$9.00
Pusei metų	$5.00
Trims mėnesiams	$2.50

Užsieniuose:

Metams	$11.00
Pusei metų	$5.50
Tmis mėnesiams	$3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Andrei Višinsky

Vakar nuo širdies smūgio miręs Sovietų delegacijos Jungtinėse Tautose pirmininkas Andrei Višinsky buvo parsidavėlis, kuris padarė karjerą, tarnaudamas bolševizmui uoliau, negu senieji Lenino pasekėjai.

Bolševikinio perversmo metu, 1917 m. spalio-lapkričio mėn., jisai buvo bolševikų priešas. Kai Leninas išvaikė Steigiamąjį Seimą, 1918 m. sausio mėn., Višinskis įstojo į Steigiamojo Seimo gynėjų komitetą ir organizavo ginkluotą kovą prieš bolševikus. Bet, pastebėjęs, kad pilietiniame kare bolševikai ima viršų, jisai slapta susiuostė su jais ir paskui atvirai persimetė į jų pusę.

Gavęs vietą "teisingumo" komisariate, jisai nėrėsi iš kailio, persekiodamas "kontr-revoliucionierius", kuriuos gaudė Čeka. Leninui mirus, jisai pasidarė toks pat uolus Stalino tarnas ir pastarasis jį pakėlė į Vyriausiojo Revoliucinio Tribunolo pirmininkus.

Šiame poste jisai pagarsėjo, teisdamas senuosius bolševikus, kuriuos Salinas ryžosi išnaikinti, kad jie nepaveržtų jam valdžios. Visoje eilėje Maskvos bylų, 1936-38 metais, buvo pasmerkti mirčiai šimtai žymiausiųjų bolševizmo vadų, buvusiųjų artimų Lenino bendradarbių: buv. Kominterno pirmininkas Zinovjev, buv. liaudies komisarų tarybos pirmininkas Kamenev, sovietų ambasadoriai Krestinsky ir Rakovsky, didžiausias po Lenino komunizmo teoretikas Bucharin ir daugelis kitų. Paskutinėse bylose Višinskis veikė, kaip vyriausias prokuroras.

Iš "senosios bolševikų gvardijos" išliko tik keli asmenys, kurie mokėjo įsiteikti diktatoriui arba buvo jam visai nepavojingi, kaip pvz. Kalinin ir Vorošilov.

Teismo procedūra, kurią išvystė Višinskis, yra labai panaši į tą, kurią vartodavo viduramžiuose šv. Inkvizicija. Suimtąjį kalinį pirmiausia "apdirba" žvalgybininkai ir prokuroro atstovai, versdami jį "prisipažinti": jie muša ir kitokiais būdais kankina kalinį tol, kol jisai pasirašo "prisipažinimą"; po to jį atveda į teismą, kur jisai "prisipažinimą" pakartotų. Jei teisiamasis ima ne taip kalbėti, kaip parašyta jo "prisipažinime", tai teisėjas ir prokuroras jį išplūsta ir liepia žvalgybai vesti jį atgal į kalėjimą — ir vėl kankina.

Toliau Višinskis už savo "nuopelnus" teisingumo srityje buvo perkeltas į užsienio reikalų komisariatą. Kai 1940 m. Raudonoji armija okupavo Lietuvą, jisai buvo nusiųstas į Latviją įsteigti tenai sovietinę santvarką (tokį pat darbą atlikti Lietuvoje buvo pavesta Dekanozovui, dabar jau sušaudytam). Paskui Višinskis buvo pakeltas net į užsienio reikalų ministerius. Bet po Stalino mirties ši vieta teko Molotovui, o Višinskis tapo paskirtas sovietų delegacijos vadu Jungtinėse Tautose. Tačiau jisai niekad nebuvo priimtas į Politbiurą.

O vis dėlto jisai sugebėjo prisitaikyti jau prie trečios diktatorių klikos. Daug žmonių jisai nužudė, bet savo kailį išsaugojo ir mirė "naturalia" mirtim.

Kremliaus diktatoriai savo uoliausius tarnus paprastai užmuša, kai šie atlieka pavestus jiems uždavinius; bet Višinskio jie "nesulikvidavo", nes jisai, matyt, dar buvo jiems naudingas. Rusijos revoliucijos istorikas Nikolajevsky sako, jog Višinskis išliko dėl to, kad jisai buvo "didžiausias niekšas".

Lenkų žurnalisto pranešimas

(Dr. A. Trimako atpasakotas)

Žinomas lenkų žurnalistas p. B. Wierzbianski, atvykęs iš Londono, padarė šiemet lapkričio 11 d. Kosciuszko's Rūmuose rinktinei lenkų publikai pranešimą apie Europos tarptautinės politikos gaires ir lenkų veiksnius Londone. Pranešėjas, prieš atvykdamas į JAV, kur jis lankosi gan dažnai, buvęs Prancūzijoje ir Vokietijoje. Ten kalbėjęsis su įvairiais asmenimis ir susidaręs vaizdą, kad Vakarų Europa yra patenkinta savo dabartine padėtimi ir siekia jąją išlaikyti kaip galima ilgiau.

I. Tarptautinė politika

Ūkinė būklė Vak. Europoje yra, pagal pranešėją, žymiai pasitaisiusi. Mažiau ir mažiau ji bepareinanti JAV medžiaginės paramos. Jei Amerikos gamyba per paskutinį laikotarpį šiek tiek sumažėjo ir jos užsienio prekyba susiaurėjo, tai Vak. Europai pastarieji metai buvo gerbūvio laikotarpis. Europos ūkis pradeda tikrai jaustis stovįs ant savo kojų, kas kelia politikų pasitikėjimą savimi ir leidžia jiems pasireikšti nepriklausomai nuo JAV globėjų.

Europos politikai siekią toliau atsipalaiduoti nuo Washingtono globos ir sudaryti šalia Sov. S-gos ir JAV trečią jėgos veiksnį, kuris neutralizuotų pirmųjų dviejų susikirtimus ir užtikrintų taiką ilgesniam laikui. Prieš tai, žinoma, pagal Churchill'io planą, Vak. Europa turi pasidaryti stipri ne tik ūkiniai, bet ir militariniai, kad jos vykdoma politika galėtų atsiremti į stiprią jėgą. Tai jėgai sukurti yra reikalingas ilgesnis gerbūvio laikotarpis, kurio nedrumstų jokie netikėti kariniai žygiai. Išvadoje, yra reikalinga daryti visa santykiams su sovietais išlyginti ir užsienio prekybai su jais išplėsti. Pavergtiesiems kraštams laisvinti šiame britų plane nėra jokios vietos. Londono planams visiškai pritarią Paryžius, o Bonai daugiausia rūpįs Vokietijos apjungimas ir sienų revizija. Dabartinei Vak. Vokietijai uždedami tam tikri suvaržymai apsiginklavimo srityje gali atpulti kai Vokietija bus sujungta, nes tada atsiras visiškai nauja valstybė, kuriai dabartinieji Vokietijos įsipareigojimai neturėsią galios. Naujoji Vokietija galės nevaržomai siekti savo sienų revizijos politikos. Dabartiniam apsiginklavimui pritarią ½ Vokietijos gyventojų. Darbininkai ir ūkininkai žiūri į tai skeptiškai, bijodami, kad apsiginklavimas neatiduotų Vokietijos galios į kariškių rankas.

Mendes-France politika ir jo iškilimas tebesą, pagal poną Wierzbianskį, patiems prancūzams ir kitiems Europos politikams gili paslaptis. Juo nepasitikima. Jo iškilimas prancūzų yra aiškinamas tuo, kad krašto gyventojams nusibodus turėti kas mėnesį besikeičiančias vyriausybes, jie pritarė Mendes - France vyriausybei, nes ji pasirodė veiklesnė ir yra padariusi žygių prancūzų ūkinei būklei pagerinti.

Kai dėl JAV politikos įtakos Europoje, p. Wierzbianski atrodo, kad ji yra sumažėjusi, ypatingai po nepasisekimo įgyvendinti Europos Gynimosi Bendruomenę. Jai sugriuvus, užsienio politikos iniciatyva Vak. Europoje perėjo į Sir Anthony vadovybę ir, aišku, išslydo iš Dulles rankų. Tai esąs pirmas Europos laimėjimas patiems spręsti savo reikalus ir imtis neutralizuojančios politikos vaidmens.

II. Lenkų politiniai veiksniai Londone

Lenkų politiniai veiksniai buvo šį pavasarį nutarę įsteigti Rada Jedności Narodowej. Jos pagrindiniu tikslu buvo apjungti visus Europoj veikiančius lenkų politinius veiksnius. Iš tikrųjų, išskyrus Mikolajczyk'o grupę, visos kitos politinės grupės naujajai Radai pritarė ir džiaugėsi pasiekusios susitarimo. Vienybę įgyvendinti, susivienijimo aktą turėjo pasirašyti lenkų vyriausybės Londone prez. A. Zaleski ir paskirti savo įpėdiniu gen. Sosnkowski, kuris sudarytų naują vyriausybę iš tikką įkurtosios Rados žmonių. Tačiau p. Zaleski ligi šiol nieko nepadarė ir savo posto niekam neužleido. Priešingai, jis savaip performavo savo vyriausybę ir paskyrė premjeru garsųjį Cat-Mackiewicz, visai nekreipdamas dėmesio į Rados pageidavimus. Cat-Mackiewicz, pagal p. Wierzbianskį, yra šiuo metu vienas iš nepopuliariausių žmonių lenkų tarpe ir jo moralė laikoma žemiau bet kokios kritikos. Ką ir kaip šis "premjeras" veikiąs, nieko nežino. Londone einama dargi lažybų, kas atspės, kas esą kiti Cat-Mackiewicz "ministeriai". Vieša yra paslaptis, kad jo kabinetas nieko neveikia, ir esąs visiškas vyriausybės pakrikimas. Kodėl p. Zaleski nepasitraukė ir neleidžia savo įpėdiniui perorganizuoti vyriausybę, taip pat yra visaip spėliojama, bet niekas nežino tikrųjų priežasčių.

Rezultate tokio lenkų veiksnių nesutarimo, lenkų tarpe vyraujanti apatija ir nusivylimas. Neseniai buvę rinkimai Londone į lenkų bendruomenės organus. Iš kelių dešimtų tūkstančių rinkikų vos trejetas šimtų balsavę. Jaunimo tik 20% bedalyvauja lenkų tautiniame gyvenime. Tautinis lenkų fondas baigiąs ištuštėti, nes niekas nebenori aukoti. Pagrindine apatijos kalte laikoma Zaleskio ir Mackiewicz egoistinė taktika. Jei lenkų Europoje dar yra šis tas daroma, tai visi žygiai yra atliekami trijų asmenų: grafo Raczynskio, Arciszewskio ir gen. Anders. Jie vieni palaiko visą lenkų veiklą ir yra pasiekę rezultatų. P. Wierzbianskio supratimu, šie trys vyrai yra pagrindiniai šio meto lenkų autoritetai, kurie gali kalbėti lenkų vardu. Jų veiklą remiančios visos politinės grupės. Šie asmenys turės privačiai veikti ir toliau, kol lenkų veiksniai pasieks bet kokio sutarimo. Tačiau p. Wierzbianski greito susitarimo nesitiki. Jo nuomone, dabartinė lenkų padėtis galinti užsitęsti net keleris metus.

PATAISYMAS

Apžvalgos straipsnyje, vakar, paskutinėje skiltyje buvo sumaišytos kelios eilutės. Pradedant tos skilties trečiuoju paragrafu, reikia skaityti:

Ta naujoji politika, deja, vis labiau ir labiau nublunka.

Taigi nereikia piešti dalykus taip, lyg kad su republikonų administracijos atėjimu į Washingtoną prasidėjo nauja era mažoms tautoms.

Vyskupai priešingi kariniam apmokymui

Metodistų vyskupų taryba savo suvažiavime Chicagoje pagyrė Eisenhowerio pastangas ieškoti tarptautinio bendradarbiavimo, o taip pat ir pastangas panaikinti segregaciją mokyklose.

Tačiau vyskupai nutarė priešintis visuotiniam kariniam apmokymui, nes tai esąs militarizmas, priešingas demokratijai.

Korespondentai nepranešė, ar metodistų vyskupai svarstė, kaip, be tokio militarinio pasiruošimo, galima bus pasipriešinti visuotiniam bolševizmo pavojui.

Pirkite JAV taupymo bonus.

J. VARČIUS

RELIGIJOS LAISVĖ KINIJOJE

1. Įžanga

Kinija savo žmonių masėmis yra didžiausia pasaulyje valstybė, kuri pagal komunistų pravestą surašymą tuir 602 milijonus gyventojų. Šio krašto istorija siekia keletą tūkstančių metų prieš Kristaus gimimą.

Religiniu atžvilgiu daugumą kinų yra taoizmo, budizmo pasekėjai. Krikščionybė pradėta čia skelbti tik 16 šimtmetyje, kai jėzuitai gavo leidimą įsikurti. Tačiau didelio pasisekimo europiečių skelbiama naujoji religija neturėjo. Misijų veikla daugiau apsiribojo socialine veikla. Šiuo metu Kinijoj yra priskaitoma apie 3 mil. katalikų.

Kinijos valstybė buvo valdoma nuo senų senovės imperatorių, kurių paskutinė dinastija buvo pašalinta 1912 m. paskelbus valstybę respublika. Po šio Kinijoj pasireiškė atskirų provincijų noras savarankiškai tvarkytis ir Kinijoj prasidėjo įvairūs vidaus karai. Tik 1928 m. Chiangkaišekas atstatė tvarką ir Kinija susivienijo.

1932 m. Kiniją užpuolė japonai, kurie gabalą po gabalo grobstė jos žemes. Antrasis pasaulinis karas sunaikino japonų laimėjimus ir nors pašalino japonų pavojų, tačiau nusilpusi nacionalistų valdoma Kinija pateko ant Kremliaus meškerės.

2. Komunistų įsigalėjimas

Kinų komunistai, remiami Kremliaus valdovų, 1948 m. išvijo nacionalistus ir užėmė viską kraštą, išskyrus salas jūrose. Šiandien Kinija yra komunistinė valstybė, kuri turėdama neišsemiamus žmonių šaltinius veda labai agresyvią užsienio politiką, statydama ultimatyvius reikalavimus demokratiniams kraštams.

Krašto viduje komunistai jaučiasi stiprūs, nes pirmaisiais valdymo metais, kaip skaičiuoja nacionalistai, išskerdė apie trisdešimts milijonų žmonių. Tačiau krašto ūkis, pravedant įvairias komunistines reformas, kaip prekybos ir pramonės nacionalizavimą, žemės ūkio kolektyvizaciją, yra dar labiau nuskurdęs, negu anksčiau, nacionalistams valdant. Komunistinė Kinija yra reikalinga milžiniškų kapitalų nuskurdusiam ūkiui atstatyti. Kremlius tokių kapitalų neturi, o jei ir turėtų, tai irgi neduotų Kinijai, kad šis satelitas nepasidarytų savistovus ir nenueitų Jugoslavijos pramintu taku. Tiesa, pagal paskutinį susitarimą Kremlius pažadėjo Kinijai paskolą 46 mil. angliškų svarų sumoje, kurios reikšmė Kinijos ūkiui bus tokia kaip lašelis vandens sausros apimtoj dykumoj. Tas tik parodo arba Kremliaus nenorą pagelbėti ūkiškai Kinijai arba pačio Kremliaus nuskurdimą.

Tik kapitalistiniai anglosaksų kraštai gali duoti milijardus investavimui kinų krašto ūkiui atgaivinti ir išplėsti, bet agresyvi komunistų politika yra užtrenkus šiems milijardams duris. Komunistinė Kinijos vyriausybė, matydama katastrofišką ūkio pavojų, bando įvairiais būdais privilioti užsienio kapitalą, užmezgant ryšius su kapitalistinių valstybių atstovais.

3. Attlee vizitas

Šiuo tikslu komunistai pasikvietė atvykti į Kiniją britų darbo partijos parlamento atstovų grupę su Attlee ir Bevanu priešaky.

Ką Attlee su savo kolegomis matė, ką kalbėjo su Kinijos komunistų vadais, mums, lietuviams ne taip svarbu, bet daug svarbiau yra paliesti britų darbo partijos vado padarytus pareiškimus, kurie nesiderina sut ikrove ir sutinka su komunistų melo propaganda.

4. Religijos persekiojimas

Mr. Attlee, sugrįžęs iš Kinijos, pareiškė, kad "Kinijoje krikščionių religija yra praktikuojama be suvaržymų".

Tai yra didelė netiesa, kurią skelbia komunistų propaganda ir lengvapėdiškai patvirtino Attlee. Kaip Rusijoje, taip ir Kinijoje po revoliucijos pirmiausia pradėta persekioti krikščionybė. Bažnyčios buvo uždarytos, dvasiškiai sukišti į kalėjimus, tikintieji persekiojami ir terorizuojami. Ne vien krikščionys, bet ir kitų tikybų pasekėjai, kaip musulmonai, budistai, taoistai Kinijoj patyrė panašų terorą.

Negausūs krikščionys Kinijoj po revoliucijos ypač nukentėjo: penki vyskupai buvo nukankinti, 600 dvasiškių uždaryta kalėjimuose, daugelis bažnyčių ir misijų stočių buvo uždaryta; socialinės globos įstaigos, kaip prieglaudos, ligoninės, bendrabučiai, mokyklos, buvo atiduotos komunistų kontrolei ir indoktrinavimui. Žodžiu, krikščioniška veikla praktiškai buvo uždrausta, kaip pavojingi "imperialistų agentų lizdai".

Šitie visi suminėti faktai yra surinkti iš ištrūkusių iš šio komunistinio "rojaus" žmonių, kurie pergyveno šią teroro audrą.

(Bus daugiau)

Pirkite JAV taupymo bonus.

J. CICĖNAS

3001 MYLIA, IR KAS?!

(Tęsinys)

Kai knygos nykimo tema kalbėjausi su vienu bičiuliu Kanadoje, ans — pokštininkas! — tarė:

— Gerai, kad puoselėjame Pabaltijo tautų santarvę. Broliai latviai ir estai už mus skaitys, o mes...

—... arsim ir plytas nešiosim, — užbaigiau. Didelėse tautose, pvz. pas britus ar amerikiečius gali būti milijonas ar 10 milijonų paženklintų grįžtamuoju analfabetizmu, dar gana lieka galvojančių ir kultūrines vertybes kuriančių. Mažos tautos šitokia "pramoga" negali švaistytis. Juo labiau, kad anapus žmogus nuo tiesos ir šviesos skiriamas žvalgybininkų rujos.

"Terroje" patyriau, kad V. Krėvės raštų rinkinys užkliuvo už šeimos didokų reikalavimų. Juoba, atsirado... konkurentas. Graudu, bet teisinga.

Mintys apie knygą neatsiskyrė "Terrą" palankius ir vėl miestan, lyg girion, įvažiavus. Bič. Vladas iš pašto dėžutės išėmė dail. T. Valiaus iliustracijas, rodos, Nasvytytės eilėraščių rinkiniui. Ak, pas mus su poezija dar nėra blogai. B. Braždžionis išeina tūkstanties tiaržu. D. Britanijoje spaudžiama 300-750 egz. Prieš II Pasaulinį karą Anglijoje poezijos tomelis atseidavo 3 s. 6 d. — 5 s. Dabar — dviguba kaina. O poetas, kaip ir seniau, geriausiu atveju gauna £25 avanso (tuomi ir baigta "biznis"!). Leidėjas, jei norėdavo išeiti be nuostolio, turėdavo parduoti 750 egz., šiuo metu privalu parduoti bent 1,750 egz. Aišku, poezijos leidimas yra nuostolingas.

Pas mus bloga su proza. Jei 1000 egz., tai beveik spaudos išlaidos, o kur honoras. Gal knygos, kaip mėgstama skųstis, brangios? Sokrato laikais 1 knyga atseidavo tiek, kiek 2-3 darbo dienų uždarbis. Romoj II a. po Kristaus gimimo 1 knyga lygu 5-10 dienų uždarbis. O JAV, 1954 m.?

Perkant burnojama, bet ar pagalvojama, kiek triūso atseina knyga parašyti? Palikime tremties dienas, grįžkime praeitin. Stendhal "Parmos dykumą" parašė per 6 savaites (kasdien po 8-18 valandų), bet Flaubert "Madame Bovary" per... 8 metus. Beje, lengvai rašė Čechovas, ir dažniausia pirty. Dumas (tėvas) sukūrė apie 800 knygų, ir rašė savotiškai: melsvam popieriuje apysakas, gelsvame draminius veikalus, rusvame šiaip straipsnius. Dumas (sūnus) nuolat taisė ir taisė savo parašytus dalykus, kad net tėvas netekęs kantrybės sykį tarė: "Tai ne literatūra, tai muzika". Moterų rašytojų daugumas rašė lovoje (panašiai ir Joyce savo "Ulysses"). Poe be alkoholio ar kokaino iš viso negalėjo rašyti. O. Wilde, savo "Salome" berašydamas, iš kavinės neišeidavo (ir mokėjo orkestrui, kad šis griežtų čigoniškas melodijas). Conrad šitaip kūrė: kiekvieną mintį užrašydavo atskirame lapuke. Po to lapukus katologavo. Baigtą kūrinį dažnai taisydavo 3-6 kartus. Valery savo jaunesniesiems kolegoms patardavo: rašykite iš lėto, ir taisykite, taisykite; berašydami patys mokykitės vis tobuliau kurti.

Kai Beranger išleido savo dainas, gavo... 3 mėnesius kalėjimo ir 500 frankų baudos. Mat, jautrus prokuroras priėjo išvadą: "Jo Mylistos Beranger dainos atims iš merginų nekaltybę, iš žmonų — dorą, iš krikščionių tikėjimą, iš karių ištikimybę, o iš vargšų — paguodą".

Ar į aną savaip įgarsėjusį prokurorą nebuvo panašus vienas mūsų redaktorių, kai puolė "Terros" perspausdintus "Karolius"? Girdi, Guy De Maupassant buvo sifilitikas ir t.t. ir t.t. Viskas sąlygota. Ana liga, Kolumbo jūrininkų iš Amerikos į Europą nuvežta, savo metu nuvedė į kapus per 20 milijonų žmonių. Maupassantui prikišama ateizmas, kuris jį esą privedęs prie sifilio. Ak, istorija mums praneša, kad sifilis beveik 3 amžius knygose ir šiaip pasikalbėjimuose vadinta... krikščioniškąja liga. Šios užuominos paraštėje galima pridurti, kad savo metu pasirodė knyga "Syphilis sive Morbus gallicus". Knyga susiros ir medicinos istorikai parašė 206 studijas. Poemoje aprašoma ligos eiga ir žodžio kilmė (spėjama, kad nuo "sys" — kiaulė ir "filos" — draugas, atseit — kiaulės draugas). Poemą išleido... kardinolas Bembo. Taigi, nėra taisyklės be išimties!

Paskutinysis šuolis. J. Grišmanauskas palydėjo į baronkų krautuvę, tada pro gatvių raizgyną į plentą Nr. 34. Sankryžoj persiskyrėme. Jis grįžo, ir mes grįžom. Bet ar namo? Dievaž, kad tai tebūtų pakeliui į Tėvynę N. sustojimo vieta.

Rytmetis. Visi pravažiavę darban. Ir p. Laima, perėmusi vairą iš Algio, vis greičiau-greičiau, net 85 mylios (laimė, kad pakeliui nebuvo susisiekimo policijos, o dabar — "įsisenėjimo teisė"!). Už Des Moines, Ia., užtikom naktį. Kelias Nr. 6 vingiuotas. Tarpukalniuos ir prožektoriaus nepramušama migla. Vietomis taisoma kelias, dideli vingiai. Po valandos kitos Omaha, Nebr. Stebėdamas darbą fabrike priėjau išvadą, kad "skubėdamas 'boso' nepabaidysi". Taigi, skubėdamas visur save teskriaudi. "Naujienose" užsisakiau "Literatūros Metraščio" II tomą. Kol M. Gudelis nuėjo atnešti, užbėgau viršun. Pas dr. P. Joniką išmaldavau atspaudą apie laukė 98 laidų, išversta į 15 kalbų, ir apie aną Girolamo Fracastoro poemą literatūpavardes. Įbėgau pas dr. P. Grigaitį. Šokterėjau pas kol. Morkų, "Naujienų" literatūros priedo red. Išbėgau į gatvę, ir... nuvykęs į Cicero, Ill., pastebėjau... viską pamiršęs. Toronte žadėjo spaudinį apie jų ruoštąją Lietuvių Dieną. Išskubėjau, pamiršau. Vieną kartą vistik pavyko išskubėti. Tai iš dailininkų A. ir A. Tamošaičių. Po paros svečiavimosi (kaip kvepia ąžuolinėmis malkomis prakurtas ugniakuras, pienas iš salos ir t.t.) bėgte reikėjo pabėgti (dar ko gero labiau įsižiūrėti į staklėse rietimus, į turtingą biblioteką, į ežero spindesį, ir iš viso neteksi žado!). Išskubėjom, o nuo ežerų artėjo Hazel uraganas.

Dingos, uraganas širdy ir mintyse. Praeis diena kita, visi įspūdžiai susiklostys lyg jurginai mamytės darželyje, kai ten, Tėvynėje, būdavo vasaros vakaras, varpai vakariai, daina, gilyn naktin, žvaigždėton naktin brendanti, nerimą budinanti. Matyti veidai ir vaizdai rudens širme ir žiemos pūgoj vėl švies, lyg laivui gimtojo uosto žara, vėl šildys, lyg spragsinti liepsnelė židiny. Bičiulystė ir vidinė pusiausvyra — šitai tūrėklai per tremties naktį ir ištvinusius klonius.

(GALAS)

IŠ MŪSŲ PRAEITIES

PRAŠAU KALBĖTI DĖL BIUDŽETO!

(Nepaprastas Seimo posėdis)

Tas nepaprastas Lietuvos Respublikos seimo posėdis įvyko 1926 metų gruodžio 30 dieną Kaune ir po to, kai Lietuvoj buvo įvykdytas vadistinis perversmas. Seime atstovais tebebuvo tie patys žmonės, kuriuos kraštas demokratiniu būdu išrinko tais pačiais metais geužės mėnesį, bet ir tam seime daug kas jau buvo pasikeitę. Antrą dieną po perversmo jo vadai, dvi dienas bergždžiai ieškoję besislapstančio seimo pirmininko Dr. J. Staugaičio, pagaliau jį surado ir privertė, kad šauktų seimo posėdį. Gruodžio 19 dieną seimo posėdis buvo sušauktas. Į posėdį atėjo krikščionių demokratų bloko, tautininkų, ūkininkų partijos ir keli mažumų atstovai; viso 42, kai visų seimo narių buvo 85. Posėdy nedalyvavo valstiečių liaudininkų ir socialdemokratų frakcijos. Senas seimo pirmininkas paskaitė respublikos prezidento Dr. K. Griniaus atsistatydinimo raštą. Niekas iš dalyvavusių posėdy nepasakė nei vieno žodžio dėl įvykdyto perversmo ir dėl to, kad prezidento atsistatydinimas buvo išgautas smurto priemonėmis. Po to, nesant posėdy nei seimo narių pusei, prezidentu buvo išrinktas Antanas Smetona, seimo pirmininku vieton Dr. J. Staugaičio A. Stulginskis, krikščionių demokratų žmogus.

Gruodžio 16—17 naktį perversmininkai buvo suareštavę ir vyriausybės narius su ministerių pirmininku Mykolu Sleževičium priešaky ir visus sugabeno į vyriausiojo štabo būstinę. Ten jie, laikomi arešte, grasinimais buvo priversti taip pat atsistatydinti. Ir jau po to Antano Smetonos pavedimu buvo sudaryta nauja vyriausybė su Augustinu Voldemaru, kaipo ministeriu pirmininku priešakyje. Voldemaro kabinetą sudarė tautininkų, krikščionių demokratų žmonės ir karininkų perversmininkų atstovai.

Kalbamas "nepaprastas" seimo posėdis įvyko jau po visų tų smurto aktų. Viskas buvo norima pridengti kad ir sutrypta legalumo skraiste.

Trečiojo, demokratiniai rinkto seimo trečiosios sesijos 66-is posėdis, 1926 metų gruodžio 30 dieną, kuriame dalyvavo 74 atstovai ir vyriausybės suole sėdėjo jau naujo kabineto nariai, buvo neva eilinis posėdis, ir jo dienotvarkėje stovėjo iš praeities nebaigtas svarstyti valstybinio biudžeto klausimas. Socialdemokratai ir valstiečiai liaudininkai, pirmą kartą po perversmo dalyvavę seimo posėdy, laikė atstovo ir sąžinės pareiga tą pirmutinį posėdį tam panaudoti, kad iš seimo tribūnos pasakytų kraštui, kas įvyko ir perversmą įvertintų. Abidvi frakcijos turėjo iš tribūnos padaryti atitinkamus pareiškimus. Socialdemokratų frakcijos pavedimu jų pareiškimą turėjo padaryti atstovas K. Bielinis. Bet nei jam, nei valstiečių liaudininkų frakcijos atstovui naujas seimo pirmininkas A. Stulginskis kalbėti nedavė. Tuomet socialdemokratų frakcija nutarė padaryti savo pareiškimą iš tribūnos, nežiūrint visko.

Žemiau dedame seimo 66-jo posėdžio stenogramos ištrauką, nieko joje nepakeisdami. Seimo pirmininkui vis atimant iš kalbėtojo žodį, socialdemokratų frakcijos nariai ėjo tribūnon vienas po kito, tęsdami pareiškimo žodžius. Nežiūrint labai energingų socialdemokratų frakcijos pastangų, pareiškimas nebuvo iš tribūnos baigtas skaityti.

Va ištrauka iš seimo stenogramos:

SEIMO PIRMININKAS: Žodį gauna atstovas Kairys.

KAIRYS (s-d): Gerbiamieji atstovai! Mes gauname grįžti prie svarstymo biudžeto punkto apie naujakurius po tam tikros pertraukos. Tamstos žinote, kas šiame laikotarpy krašte įvyko. Naktį iš gruodžio 16-os į 17-ją seimo posėdin įsiveržė karininkų grupė..." (Skambutis.)

PIRMININKAS: Prašau atstovą kalbėti dėl biudžeto.

KAIRYS: Aš kalbu ta tema, kad šiandien biudžetas tenka svarstyti kitokiose sąlygose; kad tuo trumpu laiku yra pasikeitusi viso krašto padėtis, kuri palietė ne tik biudžetą, bet ir seimą. Ir todėl šiandien tenka kalbėti apie NAUJOS vyriausybės pasiūlymus; ir kalbant apie juos, tenka įvertinti ne tik naujoji vyriausybė, bet ir visa susidariusi padėtis. Iš to išeidamas, aš ir leidžiu sau, gerbiamieji, taip padėtį vertinti, kaip mūsų, socialdemokratų frakcija, ją supranta. (Skambutis.)

PIRMININKAS: Prašau atstovą Kairį kalbėti dėl biudžeto.

KAIRYS: "... Taigi įsiveržusi į seimo posėdį karininkų grupė 'diktatoriaus' vardu pareikalavo, kad seimas tuojau išsiskirstytų".

PIRMININKAS: Atstovą Kairį prašau kalbėti dėl biudžeto.

KAIRYS: Aš kalbu dėl biudžeto. Tuomet seimo prezidiumas pareikalavo iš jų, kad apleistų posėdžių..." (Skambutis.)

PIRMININKAS: Prašau kalbėti dėl biudžeto.

KAIRYS: Aš kalbu dėl biudžeto.

PIRMININKAS: Prašau su pirmininku nesiginčyti. Kadangi tamsta pirmininko pastabų neklausai, aš tamstai atimu žodį. Žodį gauna atstovas Kvieska.

KVIESKA (v-l): Kadangi šitas biudžetas tenka svarstyti visai naujose sąlygose ir kadangi pasikeitė pati vyriausybė, mūsų frakcija neranda galima jo svarstyti dabar plenume be tam tikro įsigilinimo, susipažinimo; todėl aš siūlau biudžetą grąžinti į komisiją.

PIRMININKAS: Žodį gauna atstovas Bielinis.

BIELINIS (s-d): Kalbant dėl tik ką čia paskelbto paragrafo, mes turime grįžti prie tų įvykių, kurie buvo prieš kelias dienas. "Seiman įsiveržę karininkai pavartojo smurtą, nutraukė seimo posėdį".

PIRMININKAS: Atstovą Bielinį prašau kalbėti dėl biudžeto.

BIELINIS: Aš kalbu dėl biudžeto. Toliau jie pareikalavo, kad seimo pirmininkas ir vice-pirmininkas tuojau važiuotų pas 'diktatorių'..." (Iš dešinės: Koks čia biudžetas?)

PIRMININKAS: Prašau dėl biudžeto kalbėti.

BIELINIS: Aš kalbu dėl biudžeto. "Kuomet seimo prezidiumas atsisakė pildyti neteisėtą reikalavimą, seimo pirmininkas ir vice-pirmininkas jėga buvo išvesti iš seimo ir nuvežti į generalinį štabą ir ten buvo laikomi areštuoti".

PIRMININKAS: Prašau atstovą Bielinį kalbėti dėl biudžeto.

BIELINIS: "Diktatoriaus įsakymu teisėtos vyriausybės nariai su Sleževičium priešaky buvo areštuoti..." (Iš k-d: Kas čia yra, pareiškimas?)

PIRMININKAS: Kadangi atsotvas Bielinis nesiskaito su pirmininko pastabomis, aš priverstas esu atimti jam žodį. (Iš kd: Važiuok!) Atstovus kviečiu prie tvarkos. Žodį gauna atstovas Purėnienė.

PURĖNIENĖ (s-d): "Kartu vyriausybei buvo pastatyta sąlyga: arba ji turi pasirašyti atsistatydinimo aktą, arba per pusę valandos bus išvežti į Alytų."

PIRMININKAS: Prašau kalbėti dėl biudžeto.

PURĖNIENĖ: Kad pradėtume kalbėti apie biudžetą, mes turime nurodyti, kaip mes žiūrime į padarytąjį perversmą ir dabar susidariusią padėtį. Tamstos, kada mes paskutinį kartą svarstėme biudžetą, tai čia, tribūnoj, buvo Bielinis; o dabar sėdi atstovas Steponavičius. (Iš k-d: Na, tai kas?). Kokiu būdu tas viskas įvyko. Mes turime paaiškinti ir savo nusistatymą pareikšti. "Prie tos pro-

(Tęsinys 6-me psl.)

It's NEW!

It's COMPLETELY AUTOMATIC!

COLOR-STYLED

Caloric GAS RANGE

with detachable handles IN 12 GAY DECORATOR COLORS

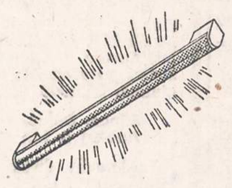

Vermilion • Pink • Maroon • Forest Green • Aspen Green • Royal Blue Azure Blue • Brown • Tan • Sunburst Yellow • Gold • Chrome-tone

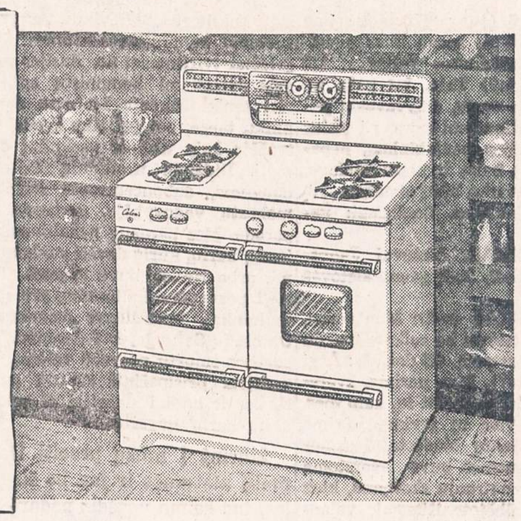

NEW!

See the glamorous new Caloric with instantly detachable colored handles that add a decorator's touch to your kitchen color scheme. Simply choose your favorite color handles from twelve modern Caloric colors.

NEW!

See the new Caloric streamlined backguard design . . . a world pacesetter in beauty and efficiency of performance. Clock Control and Timer are elevated out of the heat zone, are easy to reach, easy to set.

NEW!

See Caloric's miracle automatic features . . . no matches to scratch, no pots to watch! Caloric cooks meals automatically for you while you're away. Has the coffee ready when you get up in the morning.

Come in for a demonstration of America's Easiest Ranges to Keep Clean

AMERICAN FURNITURE AND RADIO STORES

1523 N. Milwaukee Ave. HUmboldt 6-5000

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Now... extra earnings for Savings Bond owners

GET $1.80 BACK FOR EACH $1.00 YOU PAID!

The Bonds you bought in '44 earn 3% for *10 years more!*

IF your Savings Bonds are maturing soon, here's important news. All your Series E Bonds that have matured *still go on earning for you.* Now they can pay back as much as 80% more than you originally invested.

Under the present Bond law, the earning power of U. S. Series E Savings Bonds is extended a full 10 years. Of course, you may still redeem those Bonds whenever you wish. But if you want them to go right on making money for you all you have to do is hold on to them. There's nothing to sign, no visit to the bank required.

With this added earning power, Savings Bonds are an even better investment now. Especially on the Payroll Savings Plan where your saving is done *for* you by the pay office where you work—and invested for you in interest-earning Bonds.

So hold on to the maturing Bonds you have—and invest in more through the convenient Payroll Savings Plan.

If you want to be paid your interest as current income, invest in 3% Series H

For a sound investment that pays you interest by check every six months, ask at your bank about U. S. Series H Savings Bonds—a current income Bond available in denominations of $500 to $10,000. Matures in 9 years and 8 months and pays an average 3% interest per annum if held to maturity. Annual limit, $20,000.

The U.S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įrištos knygos kaina yra tik $3.00, minkšt. $2.50. Knyga Jums bus pasiųsta, jei atsiųsite pinigus šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

DIDŽIAUSIAS LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IŠPARDAVIMAS

1,000 PUSLAPIŲ SKAITYMO UŽ 1 DOLERĮ

Kas nori papildyti savo bibliotekas, pasiųsti draugams vertingų dovanų, turėti po ranka lietuviškos kultūros dokumentus, istorinę medžiagą, tyrinėti lietuvių kalbą ir sekti spausdinto žodžio evoliuciją, tas gali labai lengvai tai padaryti. Niekad nebuvo progos taip pigiai įsigyti lietuviškų knygų, kaip šiandien siūlomoji. Pasiūlymas galios trumpą laiką. Vėliau tos pačios knygos bus žymiai brangesnės.

Knygas parduodame ryšuliais. Kiekvienas ryšulys sveria apie 3 svarus. JAV vienas ryšulys kainuoja 1 dolerį, o Kanadoj ir kitose šalyse — $2.00, nes pašto išlaidos žymiai didesnės. Čia įeina ryšulio sudarymas ir persiuntimas paštu. Kas anksčiau užsisakys, tas pirmiau gaus. Kiekvienas žmogus gali užsisakyti po vieną ar kelis ryšulius. Gavę čekį arba Money Orderį ir aiškiai užrašytą Jūsų adresą, ryšulį tuojau Jums pasiųsime.

Štai kokias knygas siūlome:

PIRMAS RYŠULYS

1. Dr. A. J. Karaliaus parašytas **NAMŲ DAKTARAS.** 171 psl. naudingų patarimų sveikatai apsaugoti ir sustiprinti.
2. Garsioji prancūzų rašytojo **Prospero Merimee** lietuviškoji legenda **LOKYS.** 80 psl.
3. Beta **A. Untulio** 56 psl. knyga **KODĖL PRARASTAS VILNIUS**
4. **H. Ibseno** 4 veiksmų tragedija **ŠIAURĖS KARŽYGIAI,** kelis kartus vaidinti lietuvių teatruose, nagrinėti mokyklose. K. Puidos vertimas, 77 psl.
5. **Kleopo Jurgelionio** verstas Šekspyro **MAKBETAS,** geriausioji pasaulio dramaturgo tragedija. 136 psl.
6. **J. Laukio KO MUMS REIKIA PIRMIAUSIA** ir Petro Kropotkino studija apie dorą, 92 psl.
7. K. Puidos versta vieno veiksmo drama PIETRO CARUSO.
8. Rusų rašytojo klasiko **V. G. Korolenkos** apysaka **MAKARO SAPNAS.** 74 psl. puikaus vertimo.
9. **Kleopo Jurgelionio** parinktas **DEKLAMATORIUS.** 164 psl. monologų ir puikiausių eilėraščių, dažnai deklamuotų lietuvių vakaruose.
10. Garsaus rusų rašytojo **L. Tolstojaus PRAGARO ATGIMIMAS.**

Visos PIRMAME RYŠULYJE išvardintos knygos tuojau Jums bus pasiųstos, jei pasiųsite vieną dolerį (kanadiečiai ir kiti turi siųsti $2.00) tokiu adresu:

N A U J I E N O S, 1739 South Halsted, Chicago 8, Illinois

Jeigu PIRMO RYŠULIO KNYGOS Jums nepatiktų, tai galite įsigyti sekančias knygas:

TREČIAS RYŠULYS

1. S. K. Krulikovskos parašyta ir J. Laukio išversta knyga CHINIJA, dangiškos ciesorystės gyvenimo ir papročių vaizdeliai. 101 puslapis.
2. John Sprago 230 psl. knyga SOCIALIZMO MINTIES BLAIVUMAS. A. Lalio, Lietuvių-anglų kalbų žodyno autoriaus, versta knyga, kalba gera. 290 psl.
3. Dr. St. Biežio versta James Allen 51 psl. knygutė KAIP ŽMOGUS MANSTO.
4. Dr. A. J. Karaliaus NAMŲ DAKTARAS, 174 psl.
5. A. Untulio KODĖL PRARASTAS VILNIUS, 56 psl.
6. Arthur M. Lewis'o DRAUGIJOS IR ORGANIZMŲ EVOLIUCIJA, 187 puslapių.
7. J. Laukio MOTERIS IR JOS VIETA ŽMONIJOJE, 47 psl.
8. V. K. Račkausko — Vairo EILĖMIS IR PROZA, 83 psl. Rašiniai buvo deklamuoti vaidinimuose ir iškilmėse. 83 psl.
9. P. Lafargue'o išgarsėjusi 36 psl. brošiūra LABDARYBĖ PIRMIAU IR DABAR.
10. K. J. (Kleopo Jurgelionio) DEKLAMATORIUS, eilių ir monologų rinkinys, tinkamas vaidinimams. 164 psl.

Trečias ryšulys bus Jums pasiųstas, kai atsiųsite vieną dolerį (kanadiečiai ir kiti turi siųsti $2.00) tokiu adresu:

N A U J I E N O S

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

MOTHER KNOWS BEST!

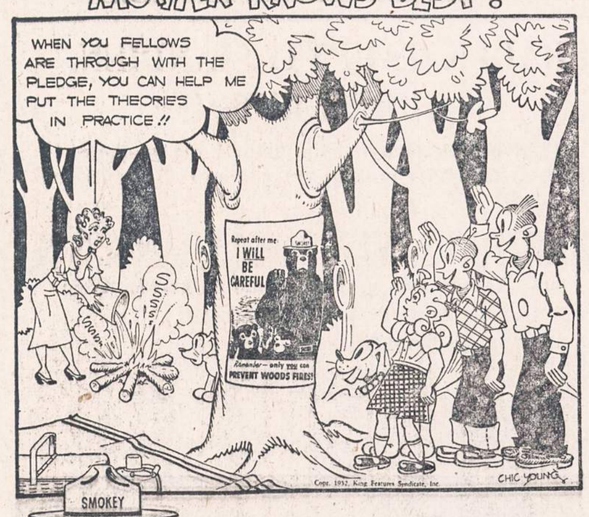

SMOKEY SAYS: Remember— only you can PREVENT FOREST FIRES

Naujienos — 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Nuoširdžiai kviečiame visus draugus ir pažįstamus

PADĖKOS DIENĄ

lapkričio 25-tąją, atsilankyti į mūsų užeigą, esančią

1745 South Halsted Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

BUS GERŲ IŠGĖRIMŲ IR KALAKUTO UŽKANDA.
GERTRUDA ir J. KROMELIS

Mūsų solidarumas reikalauja, kad kiekvienas prisidėtų prie tremtinių šalpos

BALFo iždininko adresas yra toks:
I. DAUKUS, 3339 W. Evergreen Ave., Chicago 51, Illinois

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.
Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.00.

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

Moving Moving
PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.
NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUI ĮRANKIAI, KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JŪSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.
J. NAUJOKAITIS 2022 WEST 69th STREET, CHICAGO 29, ILLINOIS. Tel.: WAlbrook 5-9209

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
3% ON SAVINGS
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAf. 3-1083
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

Roosevelt Furniture
Pavasarinis birželio mėn. matrasų $19.95 ir brangesnių.
IŠPARDAVIMAS
MATTRESSES
Galite įsigyti naujus matrasus ir springsus Slumberon, Englander, Pilo Rest ir kitų išdirbysčių. Atvykite į šią lietuvišką baldų krautuvę ir pasirinkite moderniškiausių baldų prieinamomis kainomis ir lengvomis sąlygomis.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS
Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.
Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!
MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. Tel. VI 7-7747
Savings Insured to $10,000.00 by F. S. L. I. C.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!
Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
Telefonas: LAFAYETTE 3-8248
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

SHULMISTRAS & Co.
INSURANCE
REAL ESTATE
4004 S. ARCHER AVE.
CHICAGO 32, ILL.
LAFayette 3-6300
Property Management Mortgage Loans Sales Notary Public Investment Counselors
Agent for ARCHER CURRENCY EXCHANGE Checks Cashed Money Orders Utility Bills Accepted

(Tęsinys iš 5-to pusl.)

gos vyriausybei buvo duota suprasti, kad už jos narių saugumą kely lydintieji nesiima atsakomybės. Tuo būdu kalinama teisėtoji vyriausybė buvo priversta atsistatydinti."

PIRMININKAS: Prašau atstovą Purėnienę dėl biudžeto kalbėti.

PURĖNIENĖ: "Tuo pat metu, kai jėga buvo išskirstytas seimas, suareštuotas jo prezidiumas ir vyriausybė..."

PIRMININKAS: Kadangi tamsta neklausai pirmininko pastabų, aš atimu žodį. Žodį gauna atstovas Galinis.

GALINIS: (s-d): "Tuo pat metu sukilėliai suareštavo patį respublikos prezidentą... (Atstovas Ambrozaitis, iš vietos: Kokie sukilėliai?), apstatė sargybiniais ir privertė teisėtąją vyriausybę atsistatydinti". (Dešinėj triukšmas. Balsai: Reikia baigti tas komedijas).

PIRMININKAS: Atstovą Galinį prašau kalbėti dėl biudžeto. (Atstovas Galinis tęsia kalbą. Dėl triukšmo žodžių negirdėti). Atstovus prašau prie tvarkos. Kadangi atstovas Galinis nesiskaito su pirmininko pastabomis, aš atimu jam žodį. Žodį gauna atstovas Januškis.

JANUŠKIS (s-d): "Kuomet seime buvo paskaitytas respublikos prezidento atsistatydinimo raštas... (Iš k-d: Tas pats?) Taip, tas pats, nė vienas seimo narių, dalyvavusių posėdy, gerai žinodami smurto įvykius ir konstitucijos paniekinimą, nepakėlė protesto balso ir nepareikalavo, kad teisėta tvarka būtų atstatyta..." (Dešinėj triukšmas. Šauksmai: Šalin! šalin!)

PIRMININKAS: Atstovui Januškiui atimu žodį. Žodį gauna atstovas Paplauskas.

PAPLAUSKAS (s-d): Man rodos, kad seimo atstovai be reikalo trukdo biudžeto svarstymą. (Iš dešinės: Argi prie biudžeto?). Mes norime, svarstant biudžetą, pareikšti tą, kaip mes, išeidami iš visų tų įvykių, žiūrime į dabar patiektą biudžetą. Tamstos kalbėjote, kuomet buvo svarstoma pirmuoju ir antruoju skaitymu, kiek norėjote. Kalbėjote išitsomis valandomis. Tebūnie leista ir mums, pasinaudojant seimo atstovo teise, taip pat kalbėti ir padaryti išvadas dėl susidariusios padėties. Taigi mes ir turime pareikšti, kad "Seimo nariai, prieš eidami pareigas, yra prisiekę Visagalio Dievo vardu, arba iškilmingai pasižadėję saugoti Respublikos konstituciją ir tuo pačiu nustoję teisės eiti atstovo pareigas..." (Iš dešinės: Ne tavo dalykas apie Visagalį Dievą kalbėti. Paaiškink tą komunistams).

Pirmininkas iš eilės atima žodį ir Paplauskui. Po to kalba socialdemokratų frakcijos nariai Mikulskis, Kėdys, Jakubauskas, Markelis, kiekvienas jų tęsdamas frakcijos pareiškimą ir dėl to netekdamas žodžio. Seimo dešinioji, vis smarkiau reaguodama, kelia tokį triukšmą, kad nebesigirdi, kas tribūnoje kalbama. 18 valandą 20 minučių (6:20 vakare) daroma posėdžio pertrauka. Po pertraukos vėl kalba s-d frakcijos atstovai, tęsdami pareiškimą; bet dėl iš dešinės keliamo vis didesnio pasipriešinimo tolimesnis pareiškimo skaitymas darosi neįmanomas.

Kaip stenograma rodo, didžiausių protestų dėl savo pareiškimo socialdemokratų frakcija susilaukė iš krikščioniškojo bloko, ne tik perversmui pritarusio, bet jame dalyvavusio ir jau įvykdytą rėmusio.

Iš seimo tribūnos socialdemokratų frakcija galėjo paskelbti tik šią savo pareiškimo dalį:

"Šiandien reakcininkai smurto keliu vėl grįžo į valdžią. Naktį iš 16-tos į 17-ją gruodžio dieną seimo posėdin įsiveržė būrys karininkų ir 'diktatoriaus' vardu pareikalavo, kad seimas tuojau išsiskirstytų. Kuomet seimo prezidiumas iš jų pareikalavo, kad apleistų posėdžių salę, kad jie gerbtų konstituciją ir seimo suverenumą, karininkai, grasindami jėga, pareikalavo, kad seimas išsiskirstytų per vieną minutę.

"Įsiveržusieji karininkai prievarta nutraukė seimo posėdį, seimo pirmininkas ir vice-pirmininkas buvo suimti, nuvežti į generalinį štabą ir sulaikyti arešte. 'Diktatoriaus' įsakymu buvo areštuoti ir teisėtos vyriausybės nariai. Iš laikomos sukilėlių nelaisvėj vyriausybės buvo pareikalauta, kad ji arba tuojau pasirašytų atsistatydinimo aktą, arba ji bus per pusę valandos išvežta Alytun. Kartu vyriausybės nariams buvo duota suprasti, kad už jų saugumą kely lydintieji nesiima atsakomybės. Tuo būdu buvo priversta atsistatydinti teisėtoji vyriausybė.

"Tuo pat laiku buvo išvaikytas seimas ir areštuota vyriausybė; sukilėliai areštavo patį Respublikos prezidentą jo namuose ir apstatė sargybomis. Iš prezidento buvo pareikalauta, kad jis priimtų senosios vyriausybės atsistatydinimą, paskirtų naują ir pats pasitrauktų. Grasinimais ir prikalbinėjimais prezidentas buvo priverstas išpildyti sukilimo vadų reikalavimą.

"Gruodžio 19-ją įvyko sekamas neteisėtas aktas. Seimas buvo sušauktas posėdžio ne prezidiumo kviečiamu, bet parėdymu tų, kurie įvykdė perversmą. Seimo posėdin susirinko tik krikščionys demokratai, Ūkininkų Sąjunga, Darbo Federacija, tautininkai, Ūkininkų Partijos atstovai, trys atstovai lenkų frakcijos, vienas klaipėdiškių, atsotvas Kinderis, vienas žydų frakcijos ir seimo pirmininkas Staugaitis — viso 42 atstovai iš 85. Kuomet seimo pirmininkas paskaitė Respublikos prezidento atsistatydinimo raštą, nei vienas posėdy dalyvavusiųjų seimo narys, gerai žinodami smurto įvykius ir konstitucijos paniekinimą, nepakėlė protesto ir nepareikalavo, kad teisėta tvarka būtų atstatyta. Tokiu būdu dešinieji seimo atstovai sulaužė duotąją priesaiką, pamynė po kojų konstituciją ir įstatymus ir tuo pačiu jie patys nebegali skaitytis teisėtais atstovais. Dėl to ir naujo prezidento rinkimai yra neteisėti. Tie prezidento rinkimai tik dar kartą sumindžiojo Dievo Visagalio vardu paskelbtąją konstituciją. Tiek pat ir naujoji p. Voldemaro vyriausybė, atsiradusi iš smurto ir konstitucijos laužymo, negali būti ir nėra teisėta Lietuvos vyriausybė.

"Perversmui įvykdyti buvo pavartota kai kurių kariuomenės dalių karininkai. Kareiviai buvo išvesti gatvėn melagingu obalsiu — eiti malšinti sukilusius bolševikus. Ar gresė Lietuvai komunistų sukilimas? Mes griežtai tvirtiname: ne. Rusijos pinigais apmokami komunistų agitatoriai seniai šūkauja Lietuvos darbininkų tarpe, bet jų įtaka žymiai sumažėjo kaip tik per paskutinį pusmetį. Didžiulė profesinių sąjungų dauguma, sukoncentruota socialdemokratų vadovybėje, geriausia tai parodė. Mes perdaug nekaltiname tų jaunų karių, kurie davėsi suklaidinami, arba tiesiog buvo apgauti. Tikrieji perversmo kaltininkai yra smetoninkai, krikščionys demokratai, Ūkininkų Sąjunga, ir federantai. Tos partijos smurtu pagrobė valdžią, bet nedrįsta prisipažinti smurtą padariusios ir bailiai slapstosi už suklaidintų karių nugaros..."

Žiūrint į mūsų praeitį iš 27 metų atstumos ir jau be širdgėlos, tas seimo posėdis padarė nepaprasto įspūdžio, ir kas galėjo pirmoj eilėj mestis į akį, tai kad jam neva trūko tautos atstovybei deramos rimties. Tuo tarpu tai buvo mūsų demokratinių seimų istorijoj vienas demokratiškiausių momentų. Socialdemokratai seime, įvykdyto perversmo pastatyti prieš demokratinės Lietuvos santvarkos smurtu sužlugdymą, laikė savo pareiga iš seimo tribūnos pasakyti kraštui, kas įvyko, ir kviesti visus demokratinės santvarkos šalininkus "stoti už demokratijos siekimus prieš liaudies teisių užgrobikus, už konstitucijos ir demokratinės santvarkos apgynimą iš vieno su socialdemokratija! Štai obalsis, kuris dabar turi sujungti miestų ir kaimo darbininkus, valstiečius ir visą demokratiniai nusistačiusią visuomenę, kovoj prieš smurtą ir reakciją". Tais žodžiais buvo baigiamas seimo socialdemokratų frakcijos pareiškimas, kurio seimo pirmininkas A. Stulginskis neleido iš tribūnos paskelbti ne tik dėl formalių motyvų. Nes kitoj posėdžių salės pusėj sėdėjo taip pat žmonių demokratiniu būdu rinkti atstovai, pavesti daboti Respublikos konstituciją, bet kurie dabar, perversmui pritarę ir jame dalyvavę, darė pastangų perversmą legalizuoti ir jį įtvirtinti. Toj antroj salės pusėj sėdėjo krikščioniškojo bloko žmonės. Perversmą remdami, jie politiniai spekuliavo, tikėdami, kad demokratijos atsižadėjimo kaina jie ir vėl grįš valdžion. Skaudžiai apsiriko. Padėdami vadistiniam režimui įsigalėti ir veikti Lietuvos gyvenimą per 13 metų, patys nelaimėjo bent tiek, kiek norėjo, ir pastatė save už demokratinių partijų ribos. Mūsų krikščionys demokratai tuomet nepatikėjo demokratija ir nepasekė savo labiau prityrusių kolegų Europos Vakaruose pavyzdžiu — ir vėl pavėluodami. Kiek jie pasidarė tvirti demokratai dabar, demokratai ir tuomet, kai valdžią vykdo ir nesava seime dauguma, parodys ateitis. Reikia manyti, kad skaudus patyrimas nebus užmirštas. —J. K.

"Darbas"

Prie "Naujienų" kai priprasi—darbą, žinią. —viska rasi

Garsinkitės "N-nose"

—Argi neverta dėmesio? Rasite visokių medžio, odos, gintaro, mezginių, rankdarbių ir kitokių dalykų susijusių su Lietuva ir jos menu. Tinka dovanoms, visokioms progoms. Visa tai rasite pas J. Karvelį, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telef: YArds 7-0677. P. S. Ten pat parduodami garsieji laikrodžiai: Omega, Cima, rašomos mašinėlės ir foto aparatai. (Sk.).

IGNACAS PETKEVIČIUS
5504 W. 65th St., Chicago
Namų tel.: POrtsmouth 7-4811

Mirė 1954 m. lapkričio mėn. 22 d., 6:30 val. ryte, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoj, Valnikių mieste.

Amerikoj išgyveno 44 metus.

Paliko nuliūdę: sūnus Ralph, duktė Estelle Schneider, žentas Sam, du anūkai: Bruce ir Koren ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Priklausė Lietuvos Kęstučio Pašalpos Klubui.

Kūnas pašarvotas Antano M. Petkaus koplyčioje, 6812 South Western Ave.

Trečiadienį, lapkr. 24 dieną, 10 val. ryte, kūnas bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Ignaco Petkevičiaus giminės, darugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Sūnus, Duktė, Žentas, Anūkai ir kiti Giminės.

Laidotuvių direkt. Antanas Petkus. Tel.: GR 6-2345.

STEFANIJA RALUS
2017 So. Union Ave.
Chicago, Ill.

Mirė 1954 m. lapkričio mėn. 20 d., po pietų, sulaukusi pusės amž. Gimusi Lietuvoje, Šiaulių apskr., Užvenčių parapijoje.

Amerikoje išgyveno 40 metų.

Paliko nuliūdę: trys sūnūs: Frank, Alexander, John; 2 dukterys: Ann Miller, žentas Edward, Ella Jakstavich, žentas Alex; 10 anūkų ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas Petro Gurskio koplyčioje, 659 W. 18th St.

Trečiadienį, lapkričio 24 d., 8:30 val. ryte, kūnas bus lydimas iš koplyčios į Dievo Apveizdos parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Stefanijos Ralus giminės, draugai ir pažįstamieji nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Sūnūs, Dukterys, Žentai, Anūkai ir kiti Giminės.

Laid. direkt. Petras Gurskis. Telef.: SEeley 3-5711.

KAZIMIERAS DEMERECKIS
Gyveno 3416 South Morgan St.

Mirė 1954 m. lapkričio 20 d., 2 val. po pietų, sulaukęs 64 m. amžiaus.

Gimęs Lietuvoje, Raseinių apskr., Girkalnio parap., Ražaičių kaime.

Amerikoje išgyveno 44 m.

Paliko nuliūdę: žmona Victoria, pagal tėvus Brauniutė; podukra Ona Plonis, žentas Theodore; anūkai Theodore ir Donna; brolis Viktoras ir brolienė Petronelė ir jų šeima; pusbroliai Viktoras Lukauskis ir Jurgis Domijonaitis ir jo šeima; švogerka Rozalija ir švogeris Juozapas Martutaitis ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė prie Teisybės Mylėtojų, Keistučio Klubo ir S.L.A. 36-tos kuopos.

Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 Lituanica Ave.

Trečiadienį, lapkričio 24 dieną 1 val. po pietų bus lydimas iš koplyčios į Letuvių Tautines Kapines.

Visi a. a. Kazimiero Demereckis giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: **Žmona, Podukra, Žentas, Anūkai, Brolis, Brolienė ir Giminės.**

Laidotuvių direktorius Antanas M. Phillips. Tel. YA 7-3401

GROUND OBSERVER CORPS
CALL CIVIL DEFENSE

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Koplyčios
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJ ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ALFRED VASAITIS-VANCE
6126 W. ROOSEVELT ROAD Phone: OLympic 2-5245

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S LITUANICA AVE. TEL. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ZUBRAS

VAKARŲ IR RYTŲ KULTŪROS

(Tęsinys)

III.

Jei Vakarai išugdė **mokslą**, tai dėka nenuilstamai dvasiai gilinantis į reiškinių esmę ir siekiant apibendrinimų bei išvadų, toji pat dvasia įgalino išradimus ir šuolinį civilizacijos žengimą. Rytai tenkinosi patirtimi, atradimu, kartojo sentėvių perduotą amatą. Tik Vakarai galėjo išugdyti **pramonę**, tik Vakarų planuojanti racionalistinė, naudos pastovumo siekianti dvasia galėjo pagimdyti kapitalizmą, be kurio nebūtų kilęs nei ekonominis bei politinis socializmas. Rytams, kol jie neadoptavo vakarietiškos civilizacijos, nepavyko išgyventi natūraliojo ūkio būsenos, išimtinai dominavo žemės ūkis, gi darbo organizacijoje patriarchalinis santykis. **Socialinėje struktūroje** dominuoja Vakaruose miestas ir buržuazija, išlieka individas, nežiūrint didžiai racionalizuotos organizacijos; organizuotas vargo nugalėjimas, ateities užtikrinimas. Šie paskutinieji laimėjimai, tiesa, atsiekti tik naujausiųjų laikų socialistinių idėjų įtakoje. Rytuose individas sutirpsta masėje, vietoje organizacijos sutinkame bendruomenę, socialinis vargas švelninamas labdara bei prieglauda, ilgai, iki naujausių laikų išlieka feodalinė socialinė struktūra. **Politikoje** Vakarai eina su mažais nukrypimais valdymosi, t. ty. savivaldos keliu, pilietis yra subjektas, o ne objektas; Rytams būdinga autokratija ir satrapas.

Mūsų Vakarų ir Rytų kultūrų nužymėtiems skirtumams paryškinti, paminėsime Karl Jaspers mintis (Ursprung und Ziek der Geschishte, Muenchen, 1949). Mokslą ir iš jo sekančią techniką jis įžiūri kaip būdingiausius formantus Vakarų kultūros veido, gi lokalizuoja jis: "Mokslo ir technikos kilmės šaltinis yra germanų — romanų tautose. Tos tautos pravėrė istorinį lūžį. Jos pradėjo tikrai universalią, planetinę žmonijos istoriją" — ib. 87 p. Panašiai pasisako ir Max Weber: "Tik Vakaruose sutinkamas evoliucijonuojantis mokslas, kurį mes šiandien mokslu pripažįstame" (Die Protestantische Ethik u. der Geist des Kapitalismus, Tuebingen, 1934). Būdingus Vakarams požymius K. Jaspers išskaičiuoja šiuos:

1. **Geografinė padėtis**, — dėl jos tautų ir kalbų įvairumas, su savomis istorijomis; tai geopsichinis momentas. 2. Idėja **politinės laisvės** — tai iš graikų polis; neįveikė klero teokratinės tendencijos, iš viso despotizmas. 3. Niekur ir niekad nepavargstąs **racionalizmas** — vakarietis jau nuo graikų laikų visad jaučiasi pažabotas konsekventiško, logiško mintijimo ir empirinės tikrovės. Iš čia matematikos mokslai ir logika. 'Mokslinis tyrinėjimas kritiškai siekdamas paskutiniųjų duomenų paskirai (detalėse), niekad nebaigiant visumoje, žygiuoja nesibaigiančiu keliu". — ib. 89 p. Iš čia racionalus suvokimas dabarties, praeities ir ateities. Ateitis nėra likiminė, bet žmogus pats stengiasi ją planuoti. Užtat ir istorija ta pačia kryptimi eina. Iš čia teisinės valstybės idėja, iš čia kalkuliacija, planavimas politiniame ir ekonominiame gyvenime. Vakarietis taip pat suvokia proto ribotumą ryškume. 4. **Vidinis suvokimas individualinio sau žmogaus būsenos** — todėl išsivadavimas iš gamtos, iš kolektyvo magijos. "Vakarietis žmogus aukščiausias laisvės būsenoje patyrė laisvę atsiduriant į Nieką" — ib. 89 p." . . . lyg kad žmogus pats būtų pradžia ir Tvėrėjas" — ib. 5. **Pasaulio tikrovės neišvengiamumas** — todėl pastangos pasaulį formuoti, "Pasaulio neišvengsi", kaip sako Jaspersas. Pasaulyje, o ne už jo užsitikrina vakarietis. Tik vakarai pažįsta tragediją. 6. Vakarai pažįsta **apibendrinimų visuotinumą** (das Algemeine), bet čia pat ir **išimtys**, nėra dogmatiškumo. Kitomis žymėmis Jaspers išskaičiuoja — 7. **religinės tiesos visuotinumas** (Ausschliesslichkeitsanspruch der Glaubensmarheit), 8. **ryžtingumas** (Entschiedenheit) ir 9. **asmenybės savarankiškumas**.

Manome, kad mūsų pirmesnis Vakarų ir Rytų kultūrų paryškinimas nesikerta su Jasperso, pagrinduose sutinka. Gal mes apie Vakarus kalbėdami neišvengėme subjektyvizmo, gal kaikas įžiūrėtų tikėjimo pradus. Nenorėtumėm mes nematyti ir Vakarų kultūros pavojų bei silpnybių. Čia mes norėtumėm priminti kaikurias Albert Schweizer mintis — Selection from Albert Schweizer, London, 1953. Jis mano, kad mūsų civilizacija vis dėlto nešanti vergiją. Nors žmogus, apvaldęs gamtą, yra laisvesnis nuo burtų, nuo jos paslapčių, bet drauge, suprantama naujaisiais laikais, mažėja skaičius savarankiškų asmenybių. Taip amatininkų vietoje ateina fabrikų darbininkai, kyla vedėjų ir direktorių kasta, bet ir jie nėra tikri dėl savo padėties jau vien dėl ūkinės konjunktūros nepastovumo. Ūkinių lipdinių — kombinatų, koncernų pasekoje darbininko ir smulkiojo pramonininko laisvė dar labiau menkėja. **Pervargimas** vaikantis dėl civilizacijos vylionių, o ir kova dėl būvio atima betkokį interesą dvasiniam turtėjimui, dvasinis pradas nustelbiamas, nyksta. **Stoka susikaupimo**, nes pervargimas ir monotoniškumas veda prie paviršutiniškumo, laisvolaikis praleidžiamas nieko neveikiant, užsimirštant, nusigręžiant nuo savęs — tai psichologinė būtenybė naujojo žmogaus. Specializacija siaurina akiratį, darbas nudvasinamas. Amatininkuose dėl to nukenčia kūrybinis ir meninis pradas. "Einzelfertigkeit die alegemeine Unfertigkeit uebersiet", sako Schweizer. Vergiškumas, nesusikaupimas ir paviršutiniškumas veda į **nužmoniškėjimą**, į indiferentiškumą bendražmogiui, žmogus darosi mums gamybos priemonė. — "Menschenmaterial". **Kolektyvinis mintijimas** yra kita blogybė mūsų amžiaus.

Su paskutiniąja mintimi mes nenorėtumėm sutikti su Schweizer. Tiesa, kad spauda, radijas, o taip pat tiksliai organizuoto darbo sąlygos daug prisideda minties uniforminimui, bet kūrybinės minties pasireiškimui vadovaujančių, intelektuališkai subrendusių asmenybių tas beveik nepažeidžia. Blogesnis reiškinys mums atrodo — masių abejingumas kultūrinėms vertybėms, žmogaus vertės piniginiu vienetu matavimas.

Santrauka: Europinės kultūros turime dvi būdingiausias apraiškas — Vakarų ir Rytų. Lietuva randasi tų dviejų kultūrų sankryžoje. Vakarams būdinga religinis, filosofinis racionalizmas, jo pasekoje mokslas ir nepaprastai sužydėjusi technika bei apskritai civilizacija. Nuolatinė kontraversija, taigi opozicija ūkinėje, politinėje, religinėje ir pasaulėžiūrinėje sferoje veikia atnaujinančiai, taigi palaimintai. Idėja, nors ir bando tenduoti apsaliutinio tikėtinumo, nuolat susilaukia opozicijos, todėl nuolat yra verčiama būdėti ir reviduotis, todėl visad išlieka gyvenimiška. Dvasios reiškimuisi būdinga nuolatinis tapimas, neužbaigiamas formavimasis. Sekuliarizuotus religinio, filosofinio ir mokslinio pažinimo sritys. Menas autonominis estetinio išgyvenimo reiškinys. Esame sąmoningi visų Vakarų kultūros negalavimų ir pavojų. Esame perdaug pasitikėję sau, didelę asmeninę ir istorinę atsakomybę esame užkrovę individui ant jo pečių, dažnai paklystame laisvės šuntakiuose. Racionalizmas stelbiančiai veikia intuityvinį pažinimą, protas ir valia priglušina jausmus, mūsų kriticizmas šaldo entuziazmą, užsidegimą bei tikėjimą, todėl esame silpni kovodami su fanatizmu, su pseudomoksliškumu, iš viso su ešatologiniu komunizmu. O vis dėlto mūsų simpatijos ir mūsų nuotaikos eiti su Vakarų kultūra, nes jaučiame šį kelią esant vertingesnį, nors didesnės atsakomybės ir pavojų.

Vakarams būdinga ir kompromisas, o jis taip reikalingas mūsų bendram sugyvenimui.

Iš "Mūsų Pastogė"
(Pabaiga)

— Savo auka palengvink senelių sunkias tremties dienas!

— Šio vajaus metu aukok tremtiniams kiek gali ir kaip gali!

New Steam Iron Gift Favorite for Xmas

Electric appliances will be more popular than ever this year as Christmas gift choices—and with the housewife and the traveler General Electric's new portable steam iron is sure to be a gift favorite.

The new iron combines the pressing advantages of the standard GE steam iron with much lighter weight and compactness. Using a detachable bulb as a water container, the portable iron supplies steam for 17 minutes of continuous ironing. Without the bulb it becomes a fully automatic dry iron. A fabric dial assures proper temperature selection when dry ironing.

Completely automatic, the new model works on either AC or DC and weighs only 27 ounces. The handle folds down and both iron and bulb fit into a handy cloth carrying case for easy packing on trips.

Melrose Park, Ill.

Rengiamas minėjimas

Lapkričio mėn. 28 d. Melrose Park Bendruomenės Apylinkės valdyba rengia Lietuvos kariuomenės ir žuvusių už Lietuvos laisvę minėjimą.

7 val. ryto pamaldos Sacred Heart bažnyčioje.

5 val. vakare minėjimas Prabish salėje, 2201 Lake St. Minėjime paskaitą skaitys gen. Dirmantas.

Prašome Melrose Park ir apylinkių lietuvius gausingai dalyvauti. **Apylinkės Valdyba**

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis.
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius.
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

Reikalaukite visur lietuviško likerio
MIDUOLIS
Tavernos ir likerio parduotuvės turi kreiptis į
CASEY & EVANS
DISTRIBUTORIŲ
6343 So. Ashland Avenue
Telef.: RE 7-9000
B. Pakšto Likerių Parduotuvė–Svetainė
(7-11 CLUB)
3139 So. Halsted Street DAnube 6-9443
Išnešimui:
MIDUOLIS — 5th $3.95
VOKIŠKO VYNO BUTELIS $1.40
BALTOS MĖŠKOS DĖŽĖ $2.85
AMBERLITE DĖŽĖ $2.90

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKITE ŠIĄ
ERDVIĄ IR PATOGIĄ SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ
PROGRESS FURNITURE Co
4181-83 ARCHER AVE.
Tel.: LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje.
KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES
Naujausių madų, geriųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9, treč. 10-4, penkt. 10-1 ir 6-9, šešt. 10-12
Ofiso: PR 6-7800 — Namų TR 4-1765

Dr. Kęstutis Aglinskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10—12, ketv. ir penkt. 6—8 p. p., treč. ir šešt. pagal susitarimą.
Telef.: ofiso PRospect 6-1795
Rezid.: TRiangle 4-1765

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezidencijos telef.: WAlbrook 5-5076

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: antr., penkt. 7 iki 8:30 P. M.
Šeštad. 12:30 iki 1:30.
Kitomis dienomis tik susitarus
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: Fillmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(kampas Archer ir California Ave.)
Valandos: antr. ir ketv. 6-8 po pietų.
Šeštadienį 2-4 po pietų.

Rezid. telef.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Antradieniais nuo 7 iki 9 vakaro
Šeštadieniais nuo 9 iki 12 prieš piet ir nuo 1 iki 5 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso Telef.: PRospect 6-3838
Rezid. Telef.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą.
Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 SO. KEDZIE AVE.

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
Priėmimo val.: Kasdien 10-12 val. ryte ir 5-8 val. vak. Šeštad. 10-2 ir 4-6.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVE.
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12-2 val. ir 3-5 v. v.
Butas: 1604 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų
kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia VIncennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Tel. offiso CLiffside 4-2896
Res. LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(kampas 47 & Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. p. p.
šešt. 2-6 v. p. p. išskyrus sekmadienius

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: YArds 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadieni 2—4 v. p. p.

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS:
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Kasdien 3-5 ir 6-8, treč. ir šešt. tik 3-5.
Tel.: PRospect 6-8548
Cicero ofisas: 5002 West 16th Street
Kasdien 1-3 ir 6-8:30, šešt. 11-1, ir 2-4.
šeštadienį 11—1.
Telef.: TOwnhall 3-0959
Namų telef.: HEmlock 4-7080
Kitu laiku tik susitarus.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šešt. 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šetad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Telef.: ofiso PRospect 6-9400
Rezid.: HEmlock 4-3851
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA - CHIRURGĖ
6560 SO. WESTERN AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet; trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Spec. pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

KITATAUČIAI GYDYTOJAI

Dr. C. M. Liestenfeltz
CHIROPRACTOR - PHYSICIAN
515 Broadway — Gary, Indiana
Phone GAry 3-0717
35 years experience
Hours: Daily till 9:00 p. m.

— Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajaus metu!

30 METU SUKAKTIS

Chicago Savings and Loan Association mini pasėkmingo finansinio gyvenimo 30 metų sukaktį. Šia proga Chicago Savings per ateinančius šešis mėnesius, pradedant Liepos-July 1 diena, apdovanos puikia Ball-Point plunksna kiekvieną naują taupytoją ir kiekvieną seną taupytoją, padidinusį savo indėlius.. Be to, kiekvienas taupytojas dar gaus tikietą, kuriuo turės progos laimėti vieną iš 150 tableware setų: 25 Rogers Silver setų 8 asmenims ir 125 vėliausių ir gražiausių stainless steel setų 6 asmenims.

Chicago Savings kviečia lietuvius pasidėti savo sutaupytus pinigus į šią saugią ir tvirtą 14 milijonų įstaigą. Mūsų 30 metų saugaus ir pelningo patarnavimo lietuviams rekordas užtikrina indėlių saugumą ir geresnį dividendą. Be to, pas mus kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki $10,000 by an Agency of the United States Government. Nėra saugesnės vietos taupomiems pinigams laikyti. Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atsinešite savo banko knygutę.

Šios įstaigos puikiai įrengtoj raštinėj teikiami sekantieji patarnavimai:

1.—Apdraustas taupymas
2.—Pirmų morgičių paskolos
3.—Pardavimas ir iškeitimas valstybės bonų
4.—Christmas Club Savings
5.—Vacation Savings Club
6.—Duodami Travelers Checks
7.—Notary Public
8.—American Express Money Orderiai,

Be to, kiekvienas taupytojas dar gali išsimainyti čekius, apmokėti gazo bei elektros bilas, nemokėdamas nieko už šiuos patarnavimus.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

JOHN PAKEL, Prezidentas

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASS'N
6234 So. Western Ave. Telef.: GRovehill 6-7575

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

* * *

Vaikų nusikaltimų šaknys šeimoje

Lawndale apylinkės gyventojų susirinkime, kur dalyvavo apie 500 asmenų, policijos ltn. Biedke aiškino, jog jaunuolių nusikaltimai prasidedą pačiuose tėvų namuose. Be reikalo tėvai tikį, kad viską ištaisyti turinti mokykla.

Biedke pažymėjo, jog 47% areštų šioje apylinkėje tenką nusikaltimams, susijusiems su narkotikais.

Susirinkimas ragino visuomenę susirūpinti padėtimi ir rasti būdu, kaip ją pataisyti.

Kišeninis radijo siųstuvas

Radijo — televizijos naujienų direktorių suvažiavime čia buvo pademonstruotas mažutis radijo siųstuvas. Jis tėra cigarečių pakelio dydžio ir galimas nešiotis liemenaitės kišenėje. Jis neturi nei baterijos; jis veikia saulės energijos dėka. Tuo tarpu siųstuvas dar negali atstoti telefono, nes jis tepasiekia 100 pėdų nuotolį. Bet General Electric viceprezidentas sako, jog aparato veikimo spindulys būsiąs patobulintas.

Pasibaigsianti Sovietų - Kinijos draugystė

Žinomasis britų istorikas bei istoriosofas Arnold Toynbee kalbėjo presbiterijonų globojamame susirinkime Lake Forest "Apie pasaulio vienybę ir pasaulio istoriją". Kai kurių paaiškinimų vėliau jis davė ir spaudos konferencijoje.

Jis pažymėjo, jog ateityje, galimas dalykas, Kinija nutrauksianti draugystę su Sovietų Rusija, ypač dėl Mandžūrijos.

Toynbee nuomone, trečiojo pasaulinio karo nebūsią. Vakarų pasaulis su komunistiniu pasauliu gyvensiąs taikoje, nors tas periodas būsiąs nepatogus ir baugus.

Kalbėdamas bendrai apie pasaulio padėtį, Toynbee pastebėjo, jog įvykių eigą pakeitę dabar du svarbūs dalykai: naujųjų ginklų išradimas ir "nuotolio sunaikinimas". Dabar nė vienas žemės kampelis nebesąs saugus, neišskyrus nei užfrontės. Kaip tik šioji aplinkybė, britų istoriko nuomone, sulaikysianti abi šalis nuo karo.

Toynbee pareiškė priekaištų ir kai kuriems istorikams, kurie istoriją per daug siaurai, "genties" ribose, teimą. Toynbee kvietė tautas prisidėti prie "psichologinės revoliucijos", atsižadant nacionalizmo ir siekiant "globalinio žmonių santykių supratimo".

Iš kitų Toynbee "pranašavimų" minėtinas kalbos išsivystymas: jo nuomone, ilgainiui atsirasianti bendra pasaulio kalba, kuri tačiau gyvuosianti kartu su gimtosiomis kalbomis. Taip pat ateityje asmenys religiją ne tiek paveldėsią, kiek pasirinksią.

Dr. Samuel Sheppard (kairėje, be skrybėlės) su policininkais ir prisaikdintais sprendėjais aplanko daktaro namus, kur buvo nužudyta daktaro žmona.

Pro vienas duris išėjo — pro kitas įėjo

Valant valdines įstaigas nuo "vakarinio bloko" tarnautojų, buvo 1952 m. atleistas iš tarnybos ir S. M. Vitello, 5643 S. California, kuris buvo respublikonų partijos komiteto pareigūnas 25 apylinkėje. Dabar pasirodė, kad jis nuo rugp. 31 d. vėl buvo sanitarinio distrikto tarnautojas, kuriam buvo mokama po $405 per mėnesį. Jis buvęs pasamdytas per civilinės tarnybos komisiją.

Vitello su eile kitų "blokininkų" buvo anais laikais nusistatęs prieš sanitarinio distrikto pirmininką Olį ir stengėsi, kad jis nebūtų į tą vietą perrinktas. Paaiškėjus Vitello buvimui distrikto tarnautojų tarpe, Olis pareiškė, jog jis esąs labai susirūpinęs dėl šio tarnautojo atsiradimo. Bet esą sunku ką dabar padaryti, kai jis pasamdytas minėtosios komisijos. Distriktui reikią susirūpinti, jei komisija imanti samdyti blokininkus.

Arbatėlė rašytojams

Gruodžio 3 d. 4 v. v. Chicagos viešosios bibliotekos ruošiama arbatėlė autoriams bibliotekos patalpose ties Randolph ir Michigan. Jos tikslas autoriams susitikti su visuomene. Dalyvaus keliasdešimt autorių. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

Rinksis suvalkiečiai

Chicagos Lietuvių Suvalkiečių Draugijos mėnesinis susirinkimas įvyks šį trečiadienį, lapkričio 24 d., 8 v. v., Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St.

Nariai,-ės bei norintieji įstoti draugijon prašomi gausiai dalyvauti. Nors šie metai jau eina prie pabaigos, bet užsibrėžti draugijos ir draugijos choro įvairūs darbai nesibaigia. Vieną spėjus užbaigti, reikia ruoštis prie kito. Ir taip mes dirbame organizacijos veiklai pagyvinti.

Praeitas draugijos metinis parengimas, kuris buvo lapkričio 13 d. Lietuvių Auditorijoj, finansiškai silpnai pavyko, bet moraliai jį galima laikyti turtingu. Dviveiksmės komedijos "Teta iš Amerikos" vaidinimas ir draugijos choro dainos dalyviams labai patiko. Tai sprendžiu iš garsių aplodismentų, kurių programos atlikėjams nesigailėta.

Kitas choro vakarėlis įvyks gruodžio 11 d. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St., 6:30 v. v. Biletas tik 50 centų. Visi draugijos nariai,-ės ir choro rėmėjai prašomi ten dalyvauti; paremti chorą, kuris nuoširdžiai jums dainuoja.

Reporteris

TRUMPAI

* * *

— **L. Teisininkų D-jos Chicagos skyr. nariai** savo susirinkime sumetė $19.00, Skyr. V-ba iš kasos pridėjo $21.00 ir pasiuntė Šveicarijon dipl. teis. A. Koniukovui specialiams akiniams įsigyti. A. Koniukovas akis gydosi jau 7 metai.

— **Antanina Liorentaitė** po nelengvos operacijos galutinai pasveiko ir grįžo į savo darbą Highland Park, Ill.

— **Dr. V. Sruogienė** pasitraukė iš Lietuvių Enciklopedijos bendradarbių. Ji buvo enciklopedijos Lietuvos istorijos skyriaus redaktorė.

— **M. Sleževičiaus minėjimas.** š. m. lapkričio 21 d. 2 v. popiet Lietuvių Auditorijoje įvyko kuklus Lietuvos politiko, kariuomenės įkūrėjo ir ministerio pirmininko adv. Mykolo Sleževičiaus 15 m. mirties minėjimas. Atsilankė apie 70—80 asmenų, iš jų apie 30 buv. Lietuvos teisininkų. Minėjimą suruošė Lietuvių Teisininkų Draugijos Chicagos skyrius ir jį atidarė to skyriaus pirmininkas adv. Liudas Šmulkštys, pakviesdamas į garbės prezidiumą velionies našlę Domą Sleževičienę, Lietuvos konsulą Dr. P. Daužvardį ir Liet. Teisininkų D-jos centro valdybos pirm. adv. R. Skipitį. Velionį M. Sleževičių trumpais žodžiais apibūdino adv. J. Kutra, o meninę dalį, adv. A. Nakui vadovaujant, atliko Katelytė, Sidzikauskaitė ir Smalenskaitė. Minėjimui velionies portretą paruošė dail. A. Varnas.

— **Lietuvių Enciklopedijos** IV tomas jau išspausdintas ir netrukus bus pradėtas siuntinėti jos prenumeratoriams. Jei Illinojaus valstybėje gyv. prenumeratoriai dėl kokių nors priežasčių dar nebūtų gavę LE III tomo, prašomi tuojau kreiptis į jos atstovą Domą Veličką, 7838 S. Green St., Chicago 20, Ill., tel. VIncennes 6-7624.

— **Solistai A. Kaskas ir A. Brazis** lapkričio 20 d. birutiečių moterų surengtame koncerte Lietuvių Auditorijoje atliko dainų ir arijų programą. Akompanavo ir solo skambino prof. Vl. Jakubėnas.

— **Zita ir Algirdas Visockiai,** 6857 S. Campbell Ave., vakar gavo JAV pilietybę. A. Visockis yra žinomas sporto veikėjas, o jo žmona — aktorė Kevalaitytė.

— **Juozą Būgą** aplankė Oak Forest ligoninėje jo klasės draugės su šeimomis: Elena ir Stasys Briedžiai su dukra, 6807 South Washtenaw, ir Halina bei Stasys Žitkai, 1827 S. 48th. Juozas Būga padeda rinkti žinias šios ligoninės vidaus žinių biuleteniui "Oak Forest Institution".

— **Jonas Švedas,** kuris šiuo metu lanko Chicagoje muzikos konservatoriją, yra jau sukompanavęs eilę dainų, taip pat kūrinį smuikui su fortepionu. Anksčiau J. Švedas yra buvęs "Pirmyn" choro akompaniatorius. Kaip Korėjos karo veteranas, J. Švedas savo studijoms dabar gali pasinaudoti veteranams taikomomis lengvatomis.

— **Petras ir Birutė Šileikiai,** 1911 W. 59th St.; vakar gavo JAV pilietybę. P. Šileikis yra ortopedas.

—o—

— **Stud. A. Žemaitis,** kuris Urbanoje studijuoja architektūrą, priimtas į architektų garbės korporaciją Gargoyle.

— **L. Smaižytė** Manitobos universitete (Kanadoje) išrinkta grožio karaliene.

Kęstučio Klubo vakaras

Chicagos Lietuvių "Keistučio" Pašalpos Klubo metinis vakaras įvyks sekmadienį, lapkričio m. 28 d. 4 val. p. p. Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St. Bus suvaidinta pirmą kartą Chicagoje tokia linksma 4-rių veiksmų komedija — "Slidus Pusmilionis".

Vaidina geriausi Chicagos lietuvių dramos artistai: Alfas Brinka, Zita Kevalaitytė, Stasė Kielaitė, Jonas Kelečius ir kiti. Prisijuoksite iki ašarų.

Po vaidinimo šokiai grojant B. Pakšto orkestrui.

Turtingas bufetas — skanūs užkandžiai.

Būtinai atsilankykite — neapsivilsite! **Rengimo Komisija**

Zarasiškių Klubas

Zarasiškiai, būkime pasirengę paskutiniam šių metų susirinkimui, kuris įvyks sekmadienį, lapkričio 28 d., pirmą val. po pietų, Hollywoodo svetainėje, 2417 W. 43rd St., Chicagoje.

Susirinkimas svarbus dėl to, kad bus renkama valdyba 1955 metams, o kitą susirinkimą turėsime jau 1955 m. sausio mėn. pabaigoje.

Kadangi susirinkimas šaukiamas kas antrą mėnesį, tai susidaro daug reikalų, kurių be susirinkimo sutvarkyti negalima. Turime daug ligonių, buvusių ir tebesergančių. Turime daug atsišaukimų kultūros ir labdaros reikalais tiek iš šio krašto, tiek ir iš tremtyje pasilikusių bedalių.

Svarbu ir tai, kad ateinančiais metais klubui sukanka 20 metų nuo įsikūrimo. Reikėtų atžymėti kokiu nors būdu netaip jau trumpą klubo sukaktį. Todėl lapkričio 28 d. gausiai susirinkime ir padarykime planus ateinantiems metams. —**Vajasiškietis**

SALOMĖJA PETKUS SERGA

Salomėja Petkus, gyv. 11009 Balfour St., Wittier, Cal., sunkiai susirgo. Jai buvo padaryta sunki operacija, išimti akmenys. Kaimynai ir draugai jai linki greitai pasveikti ir vėl būti su savaisiais.

* * *

Stanley Jocius, gyv. Los Angeles mieste, yra nuolatinis Naujienų skaitytojas, dabar laikraštį jis vėl atsinaujino. Jociai yra malonūs kaimynai ir nuoširdūs lietuviai. —**K. G. Urnežis**

Tik "Naujienos" rašo tiesą - neša laimę, mokslą, šviesą.

J. Vyšniauską palaidojus

Lapkričio 18 d. palaidotas ilgametis Chicago miesto gyventojas Jonas Vyšniauskas, kilmės — žemaitis, laukuvietis.

Varge jis augo, vargas lydėjo jo jaunystę, bet ir vargdamas jis pamilo knygą ir iš jos sužinojo, kad už jūrų marių yra laisvės šalis.

Ir Jonas, kaip ir kiekvienas žmogus, troško laimės, todėl svajojo apie tą šalį, liedamas prakaitą Lietuvos laukuose ir telkdamas kelionei lėšas.

Pagaliau Jono svajonė įkūnėjo: jis pasiekė JAV. Tačiau anglų kalbos nemokėdamas ir specialybės neturėdamas, buvo priverstas dirbti sunkiai ir ilgas valandas už menką atlyginimą.

Bet Jonas buvo pripratęs prie sunkaus darbo ir su žemaitišku užsispyrimu "kalė" dolerius ir iš įpratimo juos taupė. Per visą laiką jis nesidomėjo, kur yra taverna ir arklių lenktynės, todėl po keliolikos metų įsigijo namus ir tapo JAV piliečiu.

Tada jis grįžo į savo tėvų žemę ir čia susituokė su Okta-Olga Kaulakaite, dvarininko ir advokato, gražiai išauklėta ir išmokslinta dukra, su kuria grįžo į Chicagą ir nuo to laiko pradėjo jaukų gyvenimą.

Nors Jonas Dievo glėbiais negaudė, bet buvo labai sąžiningas ir teisingas žmogus, visada pasiryžęs padėti kitam bėdoj.

Kada 1944 m. iš Lietuvos pasipylė bėgliai nuo gresiančio teroro, Jonas kartu su savo žmona siuntė vertingus siuntinius ir į JAV įvažiavimui raštus net ir mažai pažįstamiems. Tokių Vyšniauskų šelpiamųjų susidarė nemažas skaičius.

Todėl Jono karstas skendėjo gėlių vainikuose nuo senųjų ir naujųjų imigrantų ir gausus jų būrys jį atlydėjo į jo amžinos ramybės vietą.

Jonas Gudauskis

Cicero

DRABUŽIŲ RINKLIAVA

Drabužių rinkliava Cicero mieste mūsų tautiečiams, tebesantiems Europoje, pagelbėti apsirengti, įvyksta nuo š. m. lapkričio mėn. 29 dienos iki š. m. gruodžio mėn. 5 dienos.

Drabužius mielai priiminėsime Šv. Antano parapijos salėje kiekvieną vakarą nuo 7 v. iki 9 val.

Neužmirškime šio pranešimo!

Balfo 14 sk. Valdyba

— Berankiai, bekojai lietuviai karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. Aukok jiems!

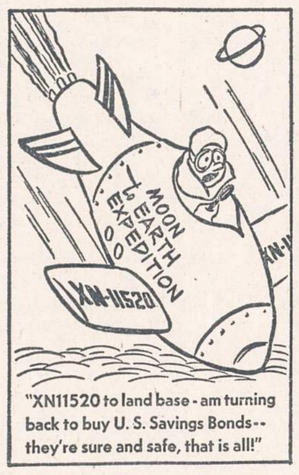

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Ill.

TAUPYKITE

Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS - - - - - - - $50,000,000.00
ATSARGOS FONDAS - - $4,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 p. p. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: VIrginia 7-1141

SKELBIAME MŪSŲ NAUJO

KALĖDINIO KLUBO
(CHRISTMAS CLUB)

ATIDARYMĄ LAPKRIČIO 22 DIENĄ

Tai lengvas būdas sutaupyti pinigus, reikalingus

1. Kalėdoms
2. Taksams mokėti
3. Vakacijoms ir kitiems reikalams

Įsirašykite į šį Klubą ir pasirinkite savo reikalams bei piniginei tinkamą skyrių.

KALĖDINIO KLUBO mokesčius galima mokėti:

po $2.00 kas antra savaitė
po $4.00 " " "
po $6.00 " " "
po $10.00 " " "
po $20.00 " " "

Platesnių informacijų kreipkitės į

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St., Chicago, Illinois

Tel.: HAymarket 1-2028

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

REIKALINGA moteris prie 2 metų vaiko. Ateinanti nuo 1-5 val. arba gyventi vietoje. Skambinti 9:30 ir po 5 WEntworth 6-4639

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDUODAMA grosernė ir mėsinė, 3814 So. Lowe Ave. 6 kamb. užpakaly.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

KAS perkant arba parduodant namus norite sąžiningo ir lietuviško nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į:
VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
Turime didelį pasirinkimą namų ir biznių įvairiose miesto dalyse.

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus
KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
PRospect 6-7238 — RE 7-7321 (vak).
PRospect 8-3579 (vak.)

2 AUKŠTŲ mūro namas. Garažas ir parkinimui sklypas. Name pelninga taverna. Fabrikų rajone, su pilnu įrengimu. Kaina $19,000.

Bridgeporte maisto krautuvė, labai turtingai įrengta, self-service. Kaina $5,000.

Prie 89-tos gatvės, tarp Mayfield Austin, 4 sklypai 120x125 pėdų už $1,200. Puiki vieta užmiesčio statybai.

P. STANKOVIČIUS
REAL ESTATE IR INSURANCE BROKERIS
LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133 SO. HALSTED ST.
Phone DAnube 6-2793
Namų YArds 7-6818

MEDINIS 6 kamb. namas su dviem uždarais porčiais. Centralinis šildymas. Dvigubas garažas. Pora blokų nuo Maria High School. $13,800.
57th ir Damen rajone 2 butų po 5 kamb. mūro namas. Šild. vandeniu alyva. Skubiam pardavimui $18,000.
2 butų po 6 kamb. mūrinis namas Brighton Parke. Kaina $22,000.
Medinis 6 butų namas. Viso 22 šviesūs kambariai. 58th St., pora blokų nuo Kedzie. Kaina $19,000.
2 butų medinis bungalow lietuviškoj Ciceroj. Centralinis šildymas vandeniu su stokeriu. Dvigubas garažas. Kaina $11,550.

P. LEONAS
REAL ESTATE
7350 So. California Ave.
PRospect 8-0097

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

GENERAL CONTRACTOR
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street, Chicago 16, Ill.
CHesapeake 3-1535
Lietuvių statybos bendrovė. Stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.
A. Gintneris, pirmininkas,
V. Petrauskas, statybos vedėjas.

NAŠLĖ apleidžia Čikagą. Turi parduoti 5 kamb. namuką. Labai pigiai už cash. Galima matyti trečiadieniais, ketvirtadieniais ir sekmadieniais. 638 West 43rd Place

APYLINKĖ Green Street, 2 aukštų mūrinis namas. Gazu šildomas. $11,500
MOZERIS REAL ESTATE
CLiffside 4-0104

CICERO'JE 5 kamb. bargenas. Furnasu šildomas. 8 metų senumo. $12.900. Svoboda, 6013 Cermak. BIshop 2-2162

EDGEBROOK. 6281 Cardwell savininkas nori greit parduoti naują 6 kambarių namą, keramikos čerpių maudynė su "vanity powder" kambariu. Spalvoti įtaisymai, beržo virtuvės kabinetai. 40 pėdų sklypas.

4 KAMBARIŲ KATEDŽIUS
Furnasu šild. 28-ta ir Kedzie. $9,900. $2,500 įmokėti. Svoboda. 3739 W. 26th Street. LAwndale 1-7039.

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrengimai

PHILCO šaldytuvas ir gazo pečius, kaip nauji. 3615 So. Emerald Ave. VIrginia 7-5928

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:
JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.
Tel.: WAlbrook 5-5671

AGENTŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI!
Prieš drausdami kitur, pasiteiraukite pas mane. Pirmaeilės kompanijos —aukščiausi komisai. Savi pas savus!

PARDUODAMAS karvių ir arklių trąšalas. 10 bušelių $3.50, 20 buš. $6.00. LUdlow 5-0540